

HRVATSKI VOJNIK

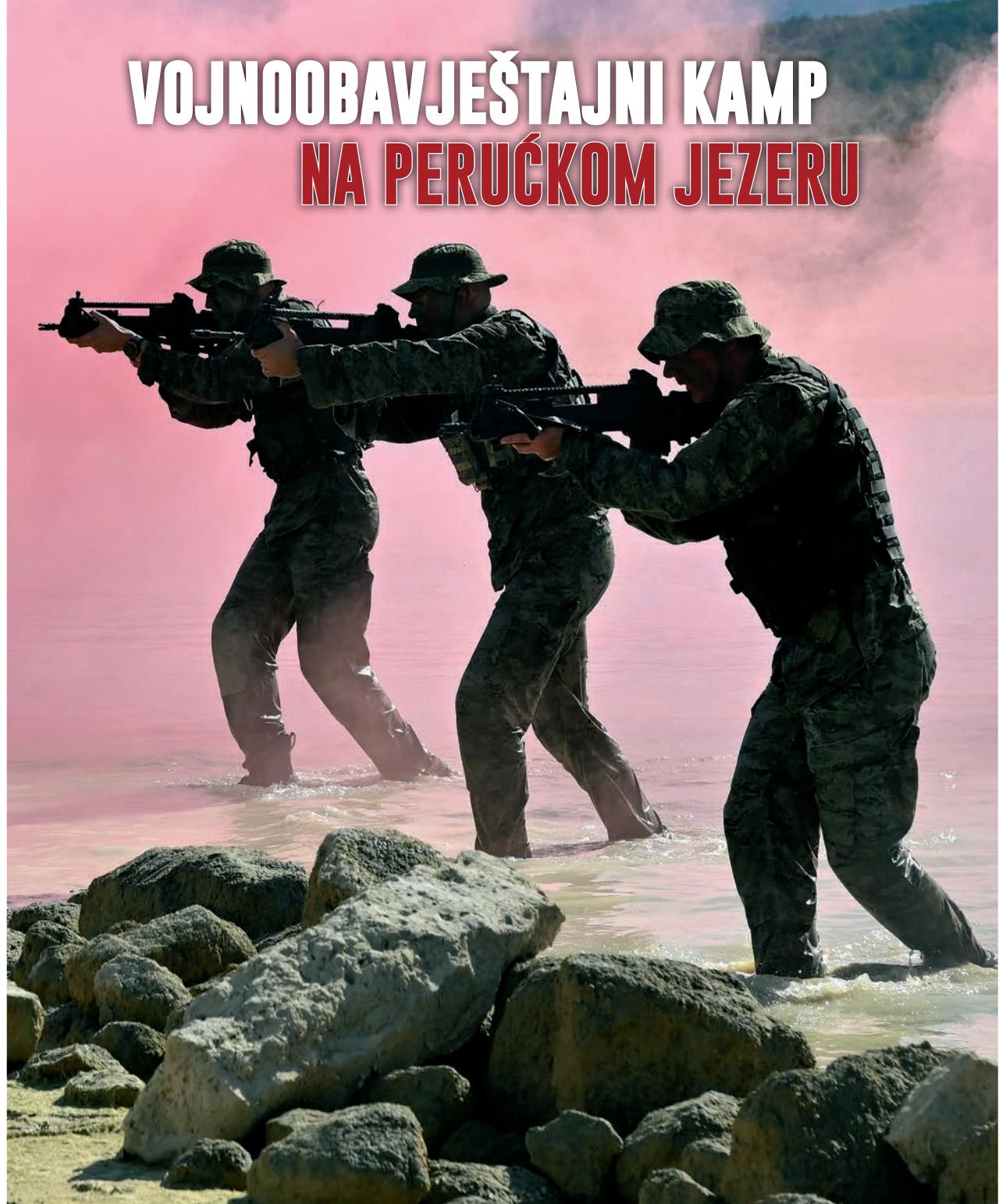

BROJ | 692

29. RUJNA 2023.

CIJENA 1,33 € / 10 KUNA

VOJNOOBAVJEŠTAJNI KAMP NA PERUĆKOM JEZERU

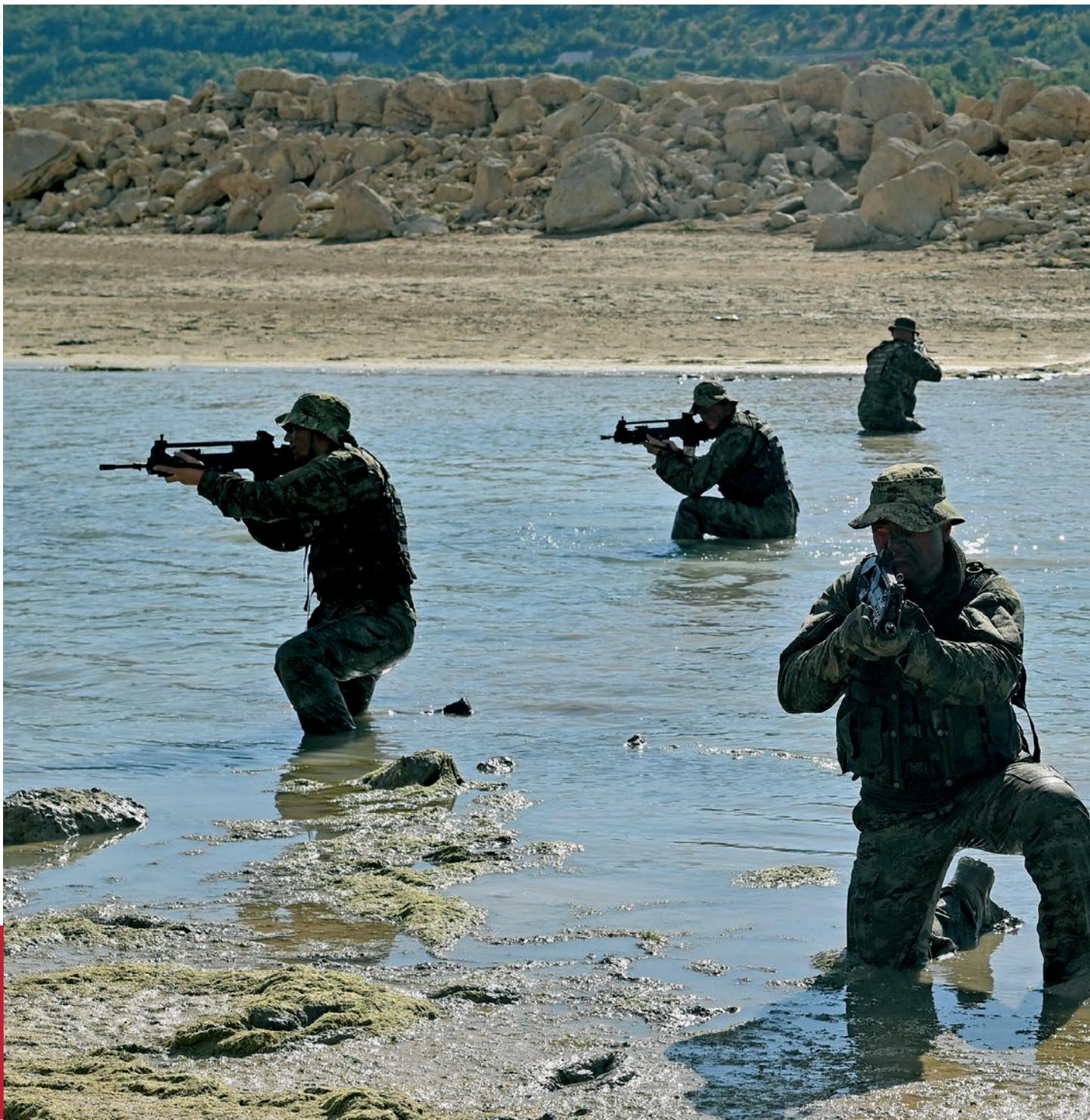
32. OBLJETNICA
HRM-A
OPREMANJE I
MODERNIZACIJA
MORNARICE
– JAMSTVO ZA
BUDUĆE IZAZOVE

RAZGOVOR
POZORNIK
JURE ŠARIĆ
3. MB PAUCI

NEZAUSTAVLJIVA
SPORTAŠICA I
ČASNICA

NOVI NARAŠTAJ
KADETA SPREMAN
ZA NOVE IZAZOVE

Foto: Tomislav BRANDT

VOJNOOBAVJEŠTAJNI KAMP NA PERUĆKOM JEZERU

Na poprištu herojske akcije Hrvatske vojske u Domovinskom ratu provedena je obuka i uvježbavanje pripadnika Vojnoobavještajne satnije, ali i izvidničkih vodova bojni GMBR-a: Tigrova, Gromova, Pauka i Vukova

[STR. 38]

NASLOVNICU SNIMIO TOMISLAV BRANDT

SADRŽAJ

- 4** **32. OBLJETNICA HRM-Α**
Opremanje i modernizacija mornarice – jamstvo za buduće izazove
- 8** **VOJNA POLICIJA**
Element sigurnosti Hrvatske vojske
- 10** **RAZGOVOR**
pozornik Jure ŠARIĆ, 3. mb Pauci
- 16** **RAZGOVOR**
stožerni narednik Ivan SLUKAN, pripadnik Počasno-zaštitne bojne
- 20** **ZAPOVJEDNIŠTVO ZA KIBERNETIČKI PROSTOR**
Provedba novih programa
- 24** **POČASNO-ZAŠTITNA BOJNA**
Nezaustavljiva sportašica i časnica
- 28** **HVU**
Novi naraštaj kadeta spremjan za nove izazove
- 32** **OSRH**
Neka drugi požele biti poput vas
- 34** **OBLJETNICA**
Vukovar je ponos Hrvatske
- 36** **MEĐUNARODNA SURADNJA**
Međunarodna konferencija dočasničkih škola i akademija
- 37** **HVU**
Znati i umjeti znači uspjeti
- 44** **HVU**
Nove tehnologije budućnost su Hrvatske vojske
- 46** **NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 48** **RATNA MORNARICA**
Močna i izvan Baltika?
- 58** **PODLISTAK**
Tenk – vladar kopnenih bojišnica (XIII. dio): Nepotvrđena peta generacija
- 62** **CRTICE IZ HRVATSKE POVIJESTI**
Karlovac – utemeljenje
- 66** **TRENUTAK SJEĆANJA**
Raketiranje Banskih dvora

32. OBLJETNICA HRM-a

"Najveća snaga našeg obrambenog sustava i Hrvatske ratne mornarice nisu suvremena sredstva i tehnička. Najveća snaga ste vi, pripadnice i pripadnici HRM-a, vi ste oni koji donose kvalitetu, koji donose prevagu... Dokazali ste se tijekom Domovinskog rata, dokazivali ste se u vremenu mira i nastavite biti jamac hrvatske suverenosti na za nas najljepšem moru", poručio je izaslanik ministra obrane Ivan Jušić

OPREMANJE I MODERNIZACIJA MORNARICE

TEKST
Vesna Pintarić
FOTO
Tomislav Brandt

JAMSTVO ZA BUDUĆE

UČE IZAZOVE

Uz budnicu starom gradskom jezgrom, mornarički postroj i brodove HRM-a na sidrištu vojarne "Admiral flote Sveti Letica-Barba", u Splitu je 18. rujna 2023. održana svečanost u povodu 32. obljetnice Hrvatske ratne mornarice.

Svečanosti je nazočio izaslanik ministra obrane i ravnatelj Uprave za ljudske potencijale Ivan Jušić, načelnik GS OSRH admirал Robert Hranj, vojni ordinarij mons. Jure Bogdan, izaslanik Predsjednika RH i savjetnik za obranu Ivica Olujić, zapovjednici glavnih zapovjedništava Hrvatske vojske,

32. OBLJETNICA HRM-a

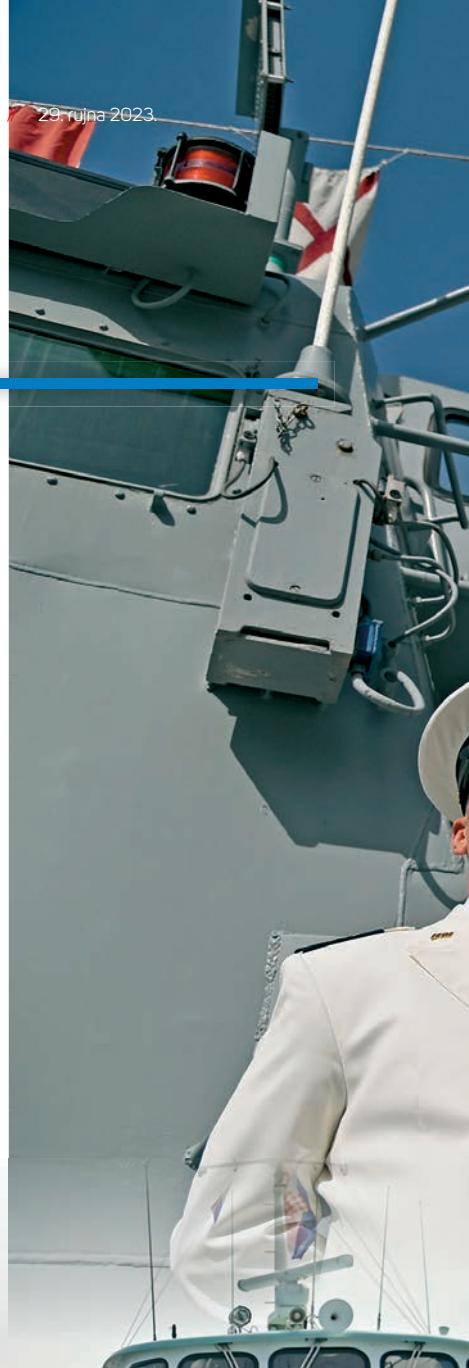
nekadašnji zapovjednici i pripadnici HRM-a, članovi obitelji poginulih, predstavnici Grada i Županije i drugi. U prigodi obljetnice polaganjem vijenca u more u Kaštelanskom zaljevu odano je poštovanje poginulim pripadnicima HRM-a u Domovinskom ratu. Sveta misa za sve poginule hrvatske branitelje služena je u samostanu sv. Ante na Poljudu.

Na središnjoj svečanosti u vojarni "Admiral flote Sveti Letica-Barba" zapovjednik HRM-a kontraadmiral Ivo Raffanelli izrazio je zahvalnost svima koji su položili svoje živote za slobodu domovine i dali svoj doprinos obrani, ustrojavanju i izgradnji Hrvatske ratne mornarice te zbog povijesne istine posebno istaknuo njezin značaj i ulogu u Domovinskom ratu. "Zbog važnosti na Jadranu koju danas ima Hrvatska ratna mornarica, ulaganja u njezino opremanje i modernizaciju jedino su

jamstvo za buduće izazove", rekao je zapovjednik. Ujedno je naglasio da su mladi časnici i dočasnici HRM-a najvažniji resurs jer samo tehnika bez znanja i sposobnosti ljudi nije dovoljna.

Uputivši čestitke hrvatskim mornarima, admirал Robert Hranj rekao je kako je more resurs koji uvijek moramo štititi te kako je bitno ubrzano pokrenuti opremanje i modernizaciju HRM-a jer su postojeći sustavi zastarjeli za današnje sigurnosne izazove: "Novi izazovi traže brzu reakciju i prilagodbu u razvoju mornaričke doktrine i taktike te razvoju modernih sposobnosti poput protupodmorničkih i protuminskih. Uz to, naglasak treba staviti na razvoj ljudskih potencijala, školovanje i uvježbavanje naših mornara."

Izaslanik ministra obrane Ivan Jušić uputio je čestitke hrvatskim mornarima te istaknuo kako je opremanje i modernizacija Hrvatske ratne mornarice jedan od ciljeva ove Vlade. Izrazio je nadu u skoro rješavanje pitanja završetka projekta izgradnje obalnih opodnih brodova.

"Najveća snaga našeg obrambenog sustava i Hrvatske ratne mornarice nisu suvremena sredstva i tehnika. Najveća snaga ste vi, pripadnici i pripadnici HRM-a, vi ste oni koji donose kvalitetu, koji donose prevagu. Bez školanja pomorskih časnika nema ni jake Hrvatske ratne mornarice. Dokazali ste se tijekom Domovinskog rata, dokazivali ste se u vremenu mira, sudjelovanjem u operacijama i misijama potpore miru i nastavite biti jamac hrvatske suverenosti na za nas najljepšem moru", poručio je izaslanik Jušić. Ujedno je dodao kako je u novom Dugoročnom planu razvoja, koji je u proceduri, mornarica prepoznata kao jedna od najvažnijih sastavnica OSRH.

Izaslanik Predsjednika RH Ivica Olujić istaknuo je kako je Jadransko more, priobalje i podmorje vjerojatno najznačajniji hrvatski resurs, a najznačajnija snaga koja se brine o njegovoj sigurnosti i suverenitetu upravo je Hrvatska ratna mornarica. Izrazio je uvjerenje kako će iduće razdoblje biti usmjereno upravo na razvoj, opremanje i modernizaciju HRM-a te istaknuo nužnost rješavanja pitanja završetka obalnih ophodnih brodova. U prigodi obljetnice 19 je pripadniku HRM-a promaknuto, četiri su odlikovana, 25 je nagrađeno te 12 pohvaljeno. Dan Hrvatske ratne mornarice obilježen je i svečanim koncertom, koji su Orkestar HRM-a i Klapa "Sveti Juraj" HRM-a održali u večernjim satima u središtu Splita.

VOJNA POLICIJA

"Osim obavljanja svojih redovitih poslova u zemlji, Vojna policija već 20 godina aktivno djeluje u međunarodnom okružju, gdje je stekla nemjerljivo iskustvo koje je implementirano u njezine današnje postrojbe", rekao je načelnik Samostalnog sektora za vojnopolicijske poslove brigadir Jadranko Karlušić

ELEMENT SIGURNOSTI HRVATSKE VOJSKE

TEKST
Janja Marijanović
Šaravanja

FOTO
Tomislav Brandt

Postojanje Vojne policije u zadnje 32 godine treba promatrati kroz tri stupa. Prvi stup označava Vojnu policiju kao borbenu postrojbu Oružanih snaga; drugi je stup Vojna policija kao element sigurnosti unutar Oružanih snaga koji se brine o drugima; treći se stup odnosi na Vojnu policiju kao dio nastojanja Hrvatske vojske da pridonosi sigurnosti u svijetu kroz misije i operacije u okviru NATO-a, kao i u okviru drugih saveza

U vojarni "1. gardijske brigade Tigrovi – Croatia" u Zagrebu održana je 14. rujna svečanost u povodu obilježavanja Dana roda Vojne policije, Dana Pukovnije Vojne policije i 32. obljetnice ustrojavanja Vojne policije. Tom su pri-godom pripadnicima Pukovnije Vojne policije uručena odlikovanja, pohvale i nagrade.

Svečanosti je nazoočio izaslanik ministra obrane ravatelj Uprave za ljudske potencijale Ivan Jušić, direktor Glavnog stožera OSRH general-bojnik Krešo Tuškan,

Danas je Vojna policija moderan rod Hrvatske vojske, spremna, sposobna i obučena za provođenje složenih zadaća u zemlji i u međunarodnom okružju

izaslanik Predsjednika RH i savjetnik Predsjednika za obranu Ivica Olujić, načelnik Samostalnog sektora za vojnopolicijske poslove brigadir Jadranko Karlušić, zapovjednik Pukovnije Vojne policije brigadir Tomislav Kasumović, zapovjednici zapovjedništava i pristožernih postrojbi, načelnici službi i odjela u MORH-u, predstavnici braniteljskih udruga i drugi. Čestitajući 32. obljetnicu Vojne policije, izaslanik ministra obrane prisjetio se početaka ustrojavanja vojnopolicijskih postrojbi u Domovinskom ratu. Naglasio je kako ne postoji pedalj hrvatskih prostora na kojem Vojna policija nije djelovala i svojim angažmanom davala doprinos obrani Republike Hrvatske i pobjedi u oslobodilačkim operacijama. "Danas je Vojna policija moderan rod Hrvatske vojske, spremna, sposobna i obučena za provođenje složenih zadaća u zemlji i u međunarodnom okružju. Bili ste prva hrvatska postrojba koja je sudjelovala u operaciji ISAF u Afganistanu, čvrst oslonac saveznicama i partnerima. Osim uvođenja moderne tehnike i naoružanja, u što ste se i sami mogli uvjeriti, najveća snaga Hrvatske vojske ste vi, motivirani, stručni, odlučni ljudi pred kojima nema nemogućih zadaća", rekao je Ivan Jušić.

General Tuškan rekao je kako se postojanje Vojne policije u zadnje 32 godine treba promatrati kroz tri stupa. Prvi stup označava Vojnu policiju kao borbenu postrojbu Oružanih snaga; drugi je stup Vojna policija kao element sigurnosti unutar Oružanih snaga koji se brine o drugima; treći se stup odnosi na Vojnu policiju kao dio nastojanja Hrvatske vojske da pridonosi sigurnosti u svijetu kroz misije i operacije u okviru NATO-a, kao i u okviru drugih saveza.

Prisjećajući se svojih dana u Vojnoj policiji, izaslanik Predsjednika RH Ivica Olujić naglasio je kako je Vojna policija sveobuhvatno izgrađena kao vrlo stabilan i zaokružen dio Oružanih snaga RH, čiji pripadnici imaju ovlasti koje povlače za sobom i veliku odgovornost.

Brigadir Karlušić rekao je kako se zajedničkim naporima može pridonijeti jačanju nacionalnog identiteta, poštivanjem moderne hrvatske povijesti, povijesnih činjenica i iskustava stečenih u Domovinskom ratu, kao i u međunarodnom okružju. "Osim obavljanja svojih redovitih poslova u zemlji, Vojna policija već 20 godina aktivno djeluje u međunarodnom okružju, gdje je stekla nemjerljivo iskustvo koje je implementirano u njezine današnje postrojbe", istaknuo je. Stvaranje Vojne policije započelo je 24. kolovoza 1991. godine. Predsjednik RH dr. Franjo Tuđman tad je naložio načelniku Stožera Zbora narodne garde da pristupi organiziranom ustrojavanju vojnopolicijskih postrojbi. Odmah nakon ustrojavanja, kao elitna specijalna postrojba, sudjelovala je u borbenim zadaćama od kojih su neke bile iznimno značajne za Hrvatsku vojsku i ukupnu obrambenu snagu zemlje. Zadaća Vojne policije bila je da svojim djelovanjem i primjerom stege i snage osigura potpunu primjenu općih pravila Hrvatske vojske. Tijekom Domovinskog rata život za domovinu položilo je 113 pripadnika VP-a, a sedam se još vodi kao nestali.

Pukovnija Vojne policije danas je pristožerna postrojba čija je misija pružanje kontinuirane potpore Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske provedbom vojnopolicijskih poslova kako bi se osiguralo nesmetano i sigurno funkcioniranje obrambenog sustava.

"Svi su hrvatski spašavatelji imali nekoliko uloga. Naš tim djelovao je kao svojevrsno ljepilo koje bi u kritičnim trenucima povezivalo ostale službe spašavanja i rješavalo specifične zadaće poput uspostave komunikacije između unesrećenog speleologa na -1040 metara dubine i površine. No, uloge su se mijenjale iz minute u minutu..."

AKO ŽELIŠ VODITI, MORAŠ PRVO NAUČITI SLIJEDITI!

RAZGOVOR

POZORNIK

JURE ŠARIĆ

3. MB PAUCI

Početkom rujna svijet je sa strepnjom pratio akciju spašavanja unesrećenog američkog speleologa Marka Dickeyja, koji je zbog krvarenja u probavnom traktu zaglavio u jami na dubini od 1000 metara. Akcija je brzo pokrenuta i brojne spašavateljske ekipe pohitale su pružiti mu pomoć. Među njima našla se i Hrvatska gorska služba spašavanja, a posebno je zanimljivo što je jedan od njezinih članova koji je sudjelovao u izvlačenju unesrećenog pripadnik Hrvatske vojske pozornik Jure Šarić. Stoga smo s ovim Šibenčaninom i budućim časnikom odlučili porazgovarati o njegovoj ulozi u samoj akciji u Turskoj, ali i o tome gdje se vidi u sustavu Hrvatske vojske.

KAKO STE SE OSJEĆALI KAD STE SAZNALI DA IDETE U TURSKU? ŠTO VAM JE PROŠLO KROZ GLAVU KAD STE SAZNALI KAKVA VAS ZADAĆA TAMO ČEKALA?

Kada sam saznao da idem u Tursku, moram priznati da mi je lagnulo. Neizvjesnost koja je vladala netom prije potvrde za odlazak bila mi je napornija nego sam angažman za vrijeme akcije spašavanja. Ne smijemo zanemariti kako su informacije koje smo dobivali kasnile minimalno 12, ako ne i 24 sata. Vremena za razmišljanje nije bilo mnogo te smo napore usmjerili na rješavanje koraka koji su prethodili našem odlasku u misiju. Znali smo da je situacija kritična te da će biti potreban brz i efikasan rad spašavateljskih službi kako bismo akciju rješili što uspešnije.

KAKO JE IZGLEDALA LOKACIJA S KOJE STE IZVLAČILI UNESREĆENOG? O KAKVOM SE TOČNO LOKALITETU RADÍ?

Tursko gorje planinski je lanac u južnoj Turskoj, izrazito negostoljubiv i nepristupačan. Prvi najблиži grad odnosno selo nalazi se na više od tri sata vožnje po teškom makadamskom putu. Dok putujete kroz gorje, u nekim trenucima imate osjećaj da se nalazite u nekoj od svjetskih pustinja, dok se u drugim divite borovoj šumi i prekrasnim vizurama kojima ste okruženi. Bazni logor nalazio se na 2100 m nadmorske visine i bio je udaljen nekoliko stotina metara od ulaza u jamski sustav.

ŠTO JE BILA VAŠA ULOGA PRILIKOM SPAŠAVANJA UNESREĆENOG?

Svi hrvatski spašavatelji imali su nekoliko uloga. Naš tim djelovao je kao svojevrsno ljepilo koje bi u kritičnim trenucima povezivalo ostale službe spašavanja i rješavalo specifične zadaće poput uspostave komunikacije između unesrećenog speleologa na -1040 metara dubine i površine. Uloge su se mijenjale iz minute u minutu. Trebao sam predvoditi tim

TEKST

Tomislav Vidaković

FOTO

privatna arhiva

RAZGOVOR // POZORNIK JURE ŠARIĆ

koji će opremati linije za izvlačenje na 500 m dubine, da bi se unutar 15 minuta situacija promjenila i hitno sam poslan s kolegom na -900 m dubine kako bismo transportirali opremu za opremanje linija za izvlačenje. Dolaskom na -500 m dubine naša se uloga promjenila te smo poslani na saniranje telefonske linije između -500 i -700 m dubine. Dolaskom na bivak na -700 m dubine dobili smo zadaću priključivanja ekipa koja se nalazila s unesrećenim kako bismo pomogli u samom transportu. Osim navedenog, imao sam ulogu vođenja nekih od dionica od samog dna pa do izlaska na površinu.

ŠTO JE BIO NAJVEĆI IZAZOV PRILIKOM SPAŠAVANJA? ČIM STE SE VI NA TERENU NAJVİŞE BAVILI PRILIKOM IZVLAČENJA?

Birokracija, odnosno priprema i rješavanje administrativnih poslova oduvijek je najveći izazov pri provedbi aktivnosti. Samo izvlačenje, u usporedbi s administracijom, nije zahtjevno, jer su koraci prilično jednostavni. Administracija je posao koji često ostane u sjeni i nevidljiv drugima, a zapravo čini glavninu zadatka. U prvim danima, kada smo saznali o kakvoj se situaciji radi, bio sam zadužen za mobiliziranje speleospašavateljske zajednice, odnosno sastavljanje popisa iskusnih speleospašavatelja koji mogu djelovati na velikim dubinama.

KOLIKO STE DUGO BORAVILI U JAMI DOK STE RADILI NA IZVLAČENJU? JESTE LI SE IZMJENJIVALI ILI STE CIJELO VRIJEME BILI DOLJE?

U jami sam boravio četiri dana. Četvrtog sam dana izišao i potom se vratio kako bih djelovao kao potpora spašavateljskim ekipama u dijelovima koji se nalaze bliže površini. Koncept djelovanja hrvatske equipe sastoji se od rada u turnusima, što se u ovoj situaciji nije moglo primjeniti. Ideja je da određena ekipa radi 12 ili više sati te je potom zamjeni druga, svježa ekipa koja nastavlja transport dok se prethodna ekipa odmara te nakon odmora opet preuzima određenu dionicu transporta. Na taj način svaka ekipa ima dovoljno vremena za odmor te poletna preuzima svoju dionicu. Nažalost, zbog nedostatka spašavatelja takav koncept nije bilo moguće primjeniti. Hrvatski spašavatelji djelovali su u svim dionicama izvlačenja osim u onima koje su organizirali talijanski kolege, što čini više od 70 posto transporta. Ponosan sam na svoje prijatelje što smo nadljudskim naporima, uz vrlo malo sna i hrane, uspjeli još jednom pokazati kako smo narod koji ima veliko srce i kvalitetu na svim područjima.

KAKVU REPUTACIJU IMA HGSS MEĐU SLIČNIM EUROPSKIM I SVJETSKIM ORGANIZACIJAMA?

Hrvatska gorska služba spašavanja nakon akcije u jami Riesending-Schachthöhle 2014. godine, kada je u Bavarskoj na dubini od -1148 m stradao njemački

Vremena za razmišljanje nije bilo mnogo te smo napore usmjerili na rješavanje koraka koji su prethodili našem odlasku u misiju. Znali smo da je situacija kritična te da će biti potreban brz i efikasan rad spašavateljskih službi kako bismo akciju riješili što uspješnije

U prvim danima, kada smo saznavali o kakvoj se situaciji radi, bio sam zadužen za mobiliziranje speleospašavateljske zajednice, odnosno sastavljanje popisa iskustnih speleo-spašavatelja koji mogu djelovati na velikim dubinama

Gorski spašavatelj postao sam 2020. godine. Član sam Stanice Zagreb, a trenutačno sam na dužnosti dopročelnika Komisije za speleospašavanje HGSS-a

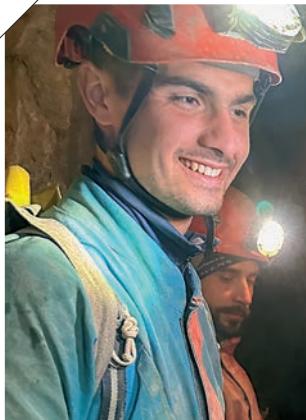
speleolog, polako se probila na međunarodnu scenu. Dovoljno govori činjenica da se sjedište Europske speleospašilačke asocijacije (European Cave Rescue Association – ECRA), nalazi u Hrvatskoj, a prva dva predsjednika upravo su iz redova HGSS-a. Uspješnim završetkom misije u Turskoj, HGSS je opet pokazao kako se radi o službi koja se nalazi rame uz rame s najboljim spasilačkim službama u svijetu.

OSIM U TURSKOJ, JESTE LI SUDJELOVALI U JOŠ NEKIM AKCIJAMA SPAŠAVANJA U HRVATSKOJ ILI INOZEMSTVU?

Kao član HGSS-a sudjelovao sam u brojnim akcijama spašavanja i vježbama u Hrvatskoj. Rado ističem spašavanje unutar Jamskog sustava Crnopac s dubine od -350 m i potres na Banovini, gdje sam u suradnji s pripadnicima JVP Sisak kao koordinator uime HGSS-a sudjelovao u sanaciji potresa na području grada Siska. Bio sam voditelj međunarodne vježbe speleospašavanja JSC 2023, na kojoj je sudjelovalo više od 70 članova iz pet spašavateljskih službi. U akcijama u inozemstvu, osim u Turskoj, nisam sudjelovao.

RAZGOVOR // POZORNIK JURE ŠARIĆ

Na školovanju sam, polaznik 23. naraštaja Temeljne časničke izobraze. Kratkoročni mi je cilj uspješno završiti školovanje kako bih kao časnik svojim znanjem i vještinama pridonosio razvoju OSRH. Dugoročni cilj bio bi odlazak na Temeljnu obuku za specijalnu djelovanja, što mi je svojevrsni imperativ u vojnoj karijeri

Rođen sam u Šibeniku, gdje sam završio osnovnu i srednju školu. Krajem osnovne škole upisao sam se u Veslački klub "Krka" Šibenik, s kojim sam sudjelovao na brojnim natjecanjima i aktivnostima. Višestruki sam prvak Hrvatske u disciplinama osmerac, četverac s kormilarom i viceprvak u disciplini dvojac na pariće. Slobodno mogu reći kako su me veslanje i treneri iz VK "Krka" formirali u osobu kakva sam danas. Veslanje je timska aktivnost koja se odvija na otvorenom, vjerojatno je i to razlog zašto danas toliko vremena provodim uživajući u prirodi. Nakon srednje škole upisao sam Studij energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora u Šibeniku, koji sam završio 2020. godine i stekao akademski naziv sveučilišnog prvostupnika inženjera energetskih tehnologija. Prošle godine upisao sam diplomski studij na Prometnom fakultetu u Zagrebu.

NADOPUNJUJU LI SE VAŠE DUŽNOSTI U HV-u I HGSS-u? KOLIKO VAM SVAKA OD TIH ORGANIZACIJA POMAŽE DA BUDETE UČINKOVITIJI U DRUGOJ?

Kao član speleološke i spašavateljske zajednice sudjelovao sam na nekoliko tečajeva kao voditelj ili instruktor. Prilikom pristupanja u redove Hrvatske vojske našao sam se u suprotnoj ulozi. U jednom ste trenutku vi osoba koja organizira i delegira, a u drugom ona koja izvršava postavljene zadatke. Svaka od uloga pozitivno je utjecala i utječe na daljnji razvitak u obje organizacije. U jednoj učite kako voditi ljudе, a u drugoj vi ste onaj kojeg netko vodi i svjesni ste koliku odgovornost ima osoba koja vodi, što vas čini boljim sljedbenikom, odnosno boljim vođom. Riječi: *Ako želiš voditi, moraš prvo naučiti slijediti!*, u ovom slučaju ne mogu biti primjenjivije.

KAD STE OSJETILI POZIV ZA PRISTUPANJE HRVATSKOJ VOJSKI? ŠTO VAS JE PRIVUKLO DA POSTANEĆE NJEZIN PRIPADNIK?

Netom prije završetka srednje škole, kada sam se našao na životnom raskriju gdje sam birao između odlaska na studij, kao perspektivan veslač, u Sjedinjene Američke Države, ili po-hadjanja studija u Hrvatskoj, izabrao sam Hrvatsku kako bih ispunio dječački san o pristupanju Hrvatskoj vojsci, odnosno služenju vlastitom narodu. Gledajući vojnički život kroz prizmu avanturizma koji te tjeran na nove spoznaje i širenje vidika, dje-lovalo mi je sasvim logično da taj poziv odaberem kao svoj put.

KOLIKO STE DUGO ČLAN HGSS-a? ZBOG ČEGA STE ODLUČILI UČLANITI SE?

Član HGSS-a postao sam 2018. godine, na prijedlog dvaju gorskih spašavatelja. Važno je naglasiti kako se u HGSS ne može učlaniti. Tijekom bavljenja aktivnošću – u ovom slučaju speleologijom i ronjenjem, prepoznaju vas članovi HGSS-a te pozovu da se priključite spašavateljskoj zajednici. Postati članom HGSS-a velika je obveza, ponos i čast – svjestan svega navedenog poziv sam rado prihvatio te započeo spašavateljsku karijeru.

KAKVU STE VRSTU OBUCHE PROŠLI U HGSS-u? KOJI JE VAŠ STATUS UNUTAR TE ORGANIZACIJE?

Svaki član HGSS-a obvezno polazi tečaj za pružanje prve pomoći na nepristupačnim terenima te tri tehnička tečaja, koje čine: tečaj spašavanja u ljetnim uvjetima, tečaj spašavanja u zimskim uvjetima te tečaj speleospašavanja. Nakon završetka dvogodišnjeg pripravničkog staža, koji se računa od polaganja prvog

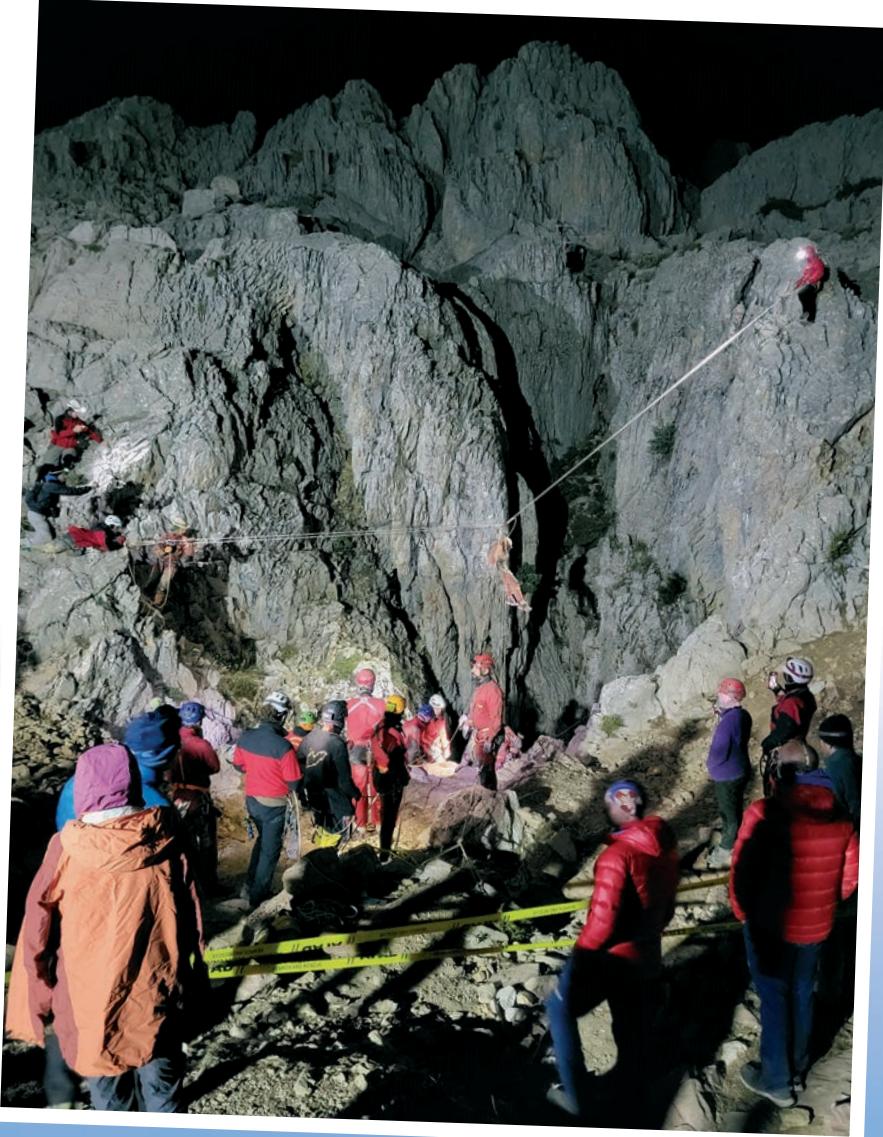

U jami sam boravio četiri dana. Četvrtog sam dana izišao i potom se vratio kako bih djelovao kao potpora spašavateljskim ekipama u dijelovima koji se nalaze bliže površini. Koncept djelovanja hrvatske ekipe sastoji se od rada u turnusima, što se u ovoj situaciji nije moglo primijeniti

tečaja, polaže se ispit za stjecanje naziva gorskog spašavatelja. Ispit traje cijeli dan i sastoji se od nekoliko desetaka radnih točaka gdje se ispituju tehnika spašavanja u sve tri grane te legislativa. Gorskog spašavatelja postao sam 2020. godine. Član sam Stanice Zagreb, a trenutačno sam na dužnosti dopročelnika Komisije za speleospašavanje HGSS-a.

IMATE LI NEKU SPECIJALNOST UNUTAR HGSS-A? AKO IMATE, KOJA JE, KOLIKO SE DUGO NJOM BAVITE I ZAŠTO VAS JE PRIVUKLA?

Unutar HGSS-a djeluju komisije, koje su pandan upravama unutar Hrvatske vojske. Budući da dolazim iz ronilačkih i speleoloških krugova, prirodno sam aktivnost usmjerio na područje speleospašavanja i speleoronačkog spašavanja. Speleologija kao aktivnost očituje se u istraživanju do sada nepoznatih prostora i neopisiv je osjećaj koji se javlja kada znate da ste prva osoba koja je nogom kročila u impozantne podzemne prostore veličine dva ili više nogometnih igrališta. S druge strane, speleorenjenje se u mnogočemu naslanja na speleologiju, osim činjenice da se nalazite u mediju koji vam pruža bestežinsko stanje i ograničen boravak. Vjerujem da i astronauti imaju sličan osjećaj s obzirom na to da se, prije slanja na zadaće izvan našeg planeta, obučavaju unutar speleoloških objekata.

KAKVI SU VAM PLANOVNI VEZANO UZ BUDUĆNOST U HV-u, A KAKVI VEZANO UZ HGSS?

Na školovanju sam, polaznik 23. naraštaja Temeljne časničke izobrazbe. Kratkoročni mi je cilj uspješno završiti školovanje kako bih kao časnik svojim znanjem i vještinama pridonosio razvoju OSRH. Dugoročni cilj bio bi odlazak na Temeljnju obuku za specijalna djelovanja, što mi je svojevrsni imperativ u vojnoj karijeri. Budući da sam u HGSS-u na dužnosti dopročelnika Komisije za speleospašavanje, planiram se i dalje usavršavati na području obuke i speleospašavanja kako bih u skorijoj budućnosti stekao uvjete za obnašanje dužnosti pročelnika Komisije za speleospašavanje.

RAZGOVOR

STOŽERNI NAREDNIK

IVAN SLUKAN

PRIPADNIK POČASNO-ZAŠTITNE
BOJNE

TEKST

Janja Marijanović Šaravanja

FOTO

privatna arhiva

Stožerni narednik Ivan Slukan, pripadnik Počasno-zaštitne bojne, ovog je rujna istrčao jednu od najprestižnijih *ultra trail* utrka: Ultra Trail du Mont Blanc (UTMB)

HRVATSKI DOČASNICKI ISTRČAO ULTRA TRAIL DU MONT BLANC

Uspon na Grand
Col Ferret

RAZGOVOR // STOŽERNI NAREDNIK IVAN SLUKAN

Stožerni narednik Ivan Slukan, koji je ujedno i član AK Medulin, prošle je godine za Hrvatski vojnik rekao kako mu je cilj nastupiti na UTMB utrci. Ovog je rujna to uspio ostvariti. Utrku duljine 171 kilometar i visinske razlike 10 000 metara istrčao je za 40 sati i 41 minutu, što ga je svrstalo na 927. mjesto od 1757 natjecatelja koji su je završili.

JESTE LI OČEKIVALI DA ĆETE OVE GODINE USPJETI PROĆI PRIJAVE ZA UTMB? KOJI SU BILI UVJETI I KAKO FUNKCIIONIRA PROCES PRIJAVE?

S obzirom na to da nisam bio izvučen u prvom krugu, sve moje želje za nastupom na UTMB-u pale su u vodu. Potom sam odlučio ponovno sudjelovati na utci 100 milja Istre kako bih skupio bodove za iduću godinu za UTMB, ali tijedan dana prije utrke u Istri dobio sam obavijest da sam *sretni gubitnik*. To je značilo da ipak idem na UTMB jer su ove godine povećali broj startnih mesta sa 2500 na 2800 natjecatelja zbog 20. godišnjice održavanja utrke. Da biste se mogli prijaviti na UTMB, morate skupiti dovoljan broj bodova (minimalno sedam) nastupajući na kvalifikacijskim utrkama, kojih je ukupno 37 i održavaju se po cijelom svijetu. Jedna od takvih utrka u Hrvatskoj je 100 milja Istre, koja se održava svakog prvog vikenda u travnju. Kada se ona istrči, dobiju se četiri boda. To znači da je potrebno dvije godine zaredom istrčati 100 milja Istre kako biste se uspješno prijavili na UTMB. Nakon toga

svi prijavljeni natjecatelji ulaze u lutriju jer na UTMB-u može sudjelovati maksimalno 2500 natjecatelja.

Nastojao sam završiti utrku u bilo kojem vremenu. Svake godine oko 40 posto natjecatelja ne završi utrku i nisam želio biti među njima jer sam jako puno vremena, a i novca, potrošio na pripreme, opremu te dolazak

Za UTMB sam se počeo intenzivno pripremati tri mjeseca prije utrke. Treninge sam najčešće održivao na Učki i Medvednici, a zadnjih mjesec dana prije utrke najviše sam održivao uspone i silaske od podnožja Učke prema najvišem vrhu Vojaku jer je ipak riječ o utci duljine 171 km s ukupnim kumulativnim usponom i silaskom od 10 000 metara

Tijelo može podnijeti iznimno velike napore, ali ako vam se po glavi počnu vrzmati misli o odustajanju ili o tome kako je teško i kako sve boli, onda postoji jako velika šansa da ćete odustati

KAKO STE SE PŘIPREMALI ZA UTMB I KOLIKO SU TRAJALE PŘIPREME?

Za UTMB sam se počeo intenzivno pripremati tri mjeseca prije utrke. Treninje sam najčešće odrađivao na Učki i Medvednici, a zadnji mjesec prije utrke najviše sam odrađivao uspone i silaske od podnožja Učke prema najvišem vrhu Vojaku. Ipak je riječ o utrci duljine 171 km s ukupnim kumulativnim usponom i silaskom od 10 000 metara.

JESTE LI IMALI NEKIH IZAZOVA TIJEKOM UTRKE I ŠTO VAM JE BILO NAJ-TEŽE?

Utrku sam planirao završiti za 35 do 37 sati, ali u početku je gužva na stazi i okreplnim stanicama bila jako velika i tu sam gubio puno vremena. Vrlo brzo sam shvatio kako me nikakvi treninzi po našim brdima nisu mogli pripremiti na duge uspone i silaske na stazi po zaista teškom terenu i odlučio sam da neću žuriti kako se ne bih ozlijedio. Nastojao sam završiti utrku u bilo kojem vremenu. Svake godine oko 40 posto natjecatelja ne završi utrku i nisam želio biti među njima jer sam jako puno vremena, a i novca, potrošio na pripreme, opremu i dolazak. Imali smo sreću da je vrijeme bilo gotovo idealno za trčanje i ono je bilo najmanji problem.

KOJI JE PO VAŠEM MIŠLJENJU NAJBITNIJI FAKTOR ZA USPJEŠAN DOLAZAK DO KRAJA UTRKE?

Za ljudе koji se bave ultra utrkama kažu da moraju biti *jaki u glavi*. Tijelo može podnijeti iznimno velike napore, ali ako vam se po glavi počnu vrzmati misli o odustajanju ili o tome kako je teško i kako sve boli, onda postoji jako velika šansa da ćete odustati. Bitno je da na start dodete maksimalno dobro pripremljeni, da ne *vučete* neku ozljedu i da ni u jednom trenutku ne pomicajte kako niste dovoljno spremni te kako nećete završiti utrku.

IMA LI NEŠTO ŠTO BISTE IZDVOJILI KOD CIJELE UTRKE? ŠTO VAS SE POSEBNO DOJMILO?

UTMB je najprestižnija *trail* utrka na svijetu i na njoj žele nastupiti gotovo svi koji trče utrke od 100 milja, tzv. stomajlerice. To je finalna utrka sezone i na startu se pojave svi najbolji svjetski trkači. Nekome tko se bavi ovakvim trčanjem velika je stvar trčati uz njih. Ove godine pobjednik je utrku istrčao za 19:37, a pobjednica za 23:29 sati. Posebno je zanimljivo to da utrku prate tisuće navijača i kada prolazite kroz neko selo ili gradić u bilo koje doba dana i noći oko vas se okupe ljudi – od starih, mlađih, do djece i bodre vas, navijaju i zvone velikim kravljim zvonima...

OSIM VAS, NASTUPIO JE JOŠ HRVATA. JESTE LI SE VEĆ POZNAVALI ILI STE SE UPOZNALI TEK NA UTRCI?

Nažalost, nikoga od drugih Hrvata ne poznajem. Ustvari, nisam ni znao koliko će nas nastupiti, a na startu i za vrijeme utrke nisam ni jednog od njih sreо. UTMB ima pravilo da ne objavljuje startne liste prije početka utrke. Tek na kraju, kada su izišli rezultati, saznao sam da nas je bilo sedam iz Hrvatske, četiri su završila utrku, a ja sam bio drugi među njima.

KOJI JE BIO VAŠ GLAVNI MOTIV DA ISTRČITE CIJELU UTRKU?

Moja tri sina i supruga cijelo su me vrijeme bodrili i to mi je bio najveći motiv za završetak utrke. Djeca su cijelo vrijeme preko LiveTrail aplikacije pratila kako napredujem i slala mi poruke kojima su me motivirala. Srednji sin, koji ima 13 godina, u to je vrijeme bio na Marijanskom hodočašću od Pazina do Trsata i rekao mi je da će ga posvetiti tome da završim utrku. Svi prijatelji i kolege s posla također su cijelo vrijeme slali poruke podrške i zaista ni u jednom trenutku nisam sumnjaо u završetak utrke.

STIGNETE LI SE POSVETITI PŘIPREMAMA I UTRKAMA S OBZIROM NA POSAO I OBITELJ?

Dosta je teško uskladiti treninge i poslovne, a posebno obiteljske obveze. Kada se pripremam za utrku od 100 milja, treninzi znaju trajati i po nekoliko sati, a nekad i po cijeli dan. Mislim da većina natjecatelja kada stane na start stomajlerice misli da se nisu dovoljno pripremili i da su trebali više trenirati. Na Brijunima, gdje radim, imam izvrsne uvjete za trčanje i zapovjednik mi to redovito dopušta, a kada treniram onda uvijek nadem i neku žrtvu ili žrtve među kolegama koji me prate tako da time potičem i druge da se bave trčanjem.

ŠTO OBITELJ I KOLEGE KAŽU NA VAŠE USPJEHE? IMATE LI NJIHOVU PODRŠKU?

Obitelj mi je definitivno najveća podrška u mojim trkačkim izazovima. Imam tri sina i svi se bave atletikom. Najstariji ostvaruje izvrsne rezultate na 100, 200 i 400 metara u kadetskoj konkurenциji. Kolege na poslu pratile su moje natjecanje na UTMB-u i njihove podrške mi zaista nije nedostajalo, a jedan od kolega zajedno sa svojom i mojom suprugom bio mi je pratnja i podrška u Chamonixu. Zamjenik zapovjednika Bojne, zapovjednik Satnije i prvi dočasnici Bojne i Satnije nikada me nisu sprečavali kad bih im rekao svoje želje i ciljeve u trčanju i treniranju.

KOJI SU VAM PLANOVNI IMATE LI NEKE CILJEVE I UTRKE KOJE BISTE JOŠ ŽELJELI OSTVARITI?

Sljedeće godine malo ću se odmoriti od utrka na 100 milja. Želja mi je nastupiti na Splitskom, Bečkom i Zagrebačkom maratonu i pokušati trčati barem jedan od njih ispod tri sata. Budući da se ove godine nisam uspio pripremiti, sljedeće bih želio nastupiti i na Prvenstvu Hrvatske vojske u polumaratonu.

ZAPOVJEDNIŠTVO ZA KIBERNETIČKI PROSTOR

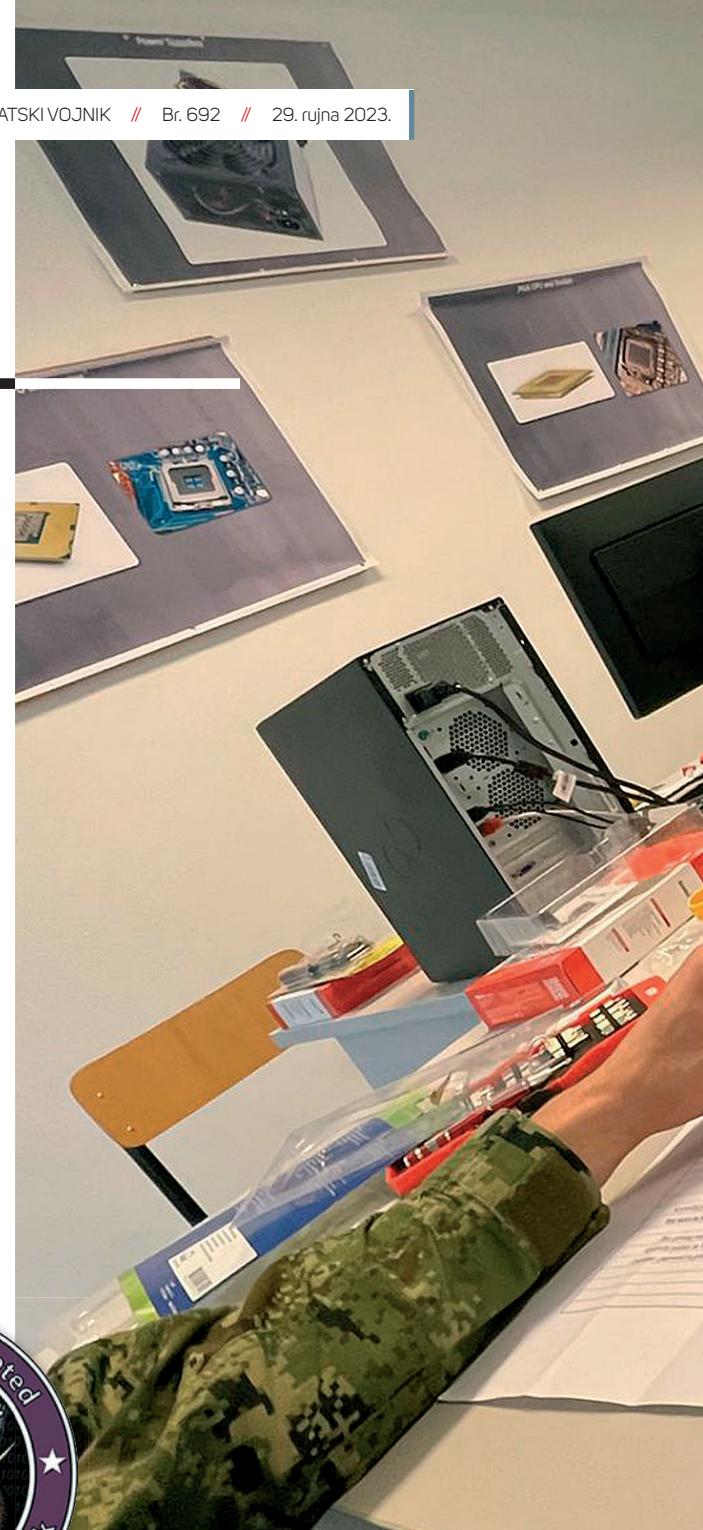
Središte za obuku u Zapovjedništvu za kibernetički prostor ustrojeno je 1. srpnja 2019., s misijom provedbe Specijalističke vojne obuke roda veze, prekvalifikacije i verifikacije u rodu veze te provedbe tečajeva iz funkcionalnog područja KIS-a za MO i OSRH

PROVEDBA NOVIH PROGRAMA

Ustrojavanjem Središta za obuku započela je revizija Programa Specijalističke vojne obuke i Kataloga tečajeva roda veze. Revizija i izrada novih programa završena je sredinom 2020., izrađenim i odobrenim novim programom SVO-a te prekvalifikacijama i verifikacijama u rodu veze OSRH, što je rezultiralo modernizacijom i unapređenjem obuke. Nadogradnjom obuke za osnovne pojmove u rodu veze uspostavljeni su temelji novih obuka vezanih za međunarodne radioprocedure te antene i prostiranje EMV-a, što u cijelini čini opći dio temeljnih vojnih vještina i traje četiri tjedna. Drugi dio programa nastavlja se specijalističkim modulom, a polaznici se dijele prema dodijeljenim specijalnostima roda veze OSRH (18A,

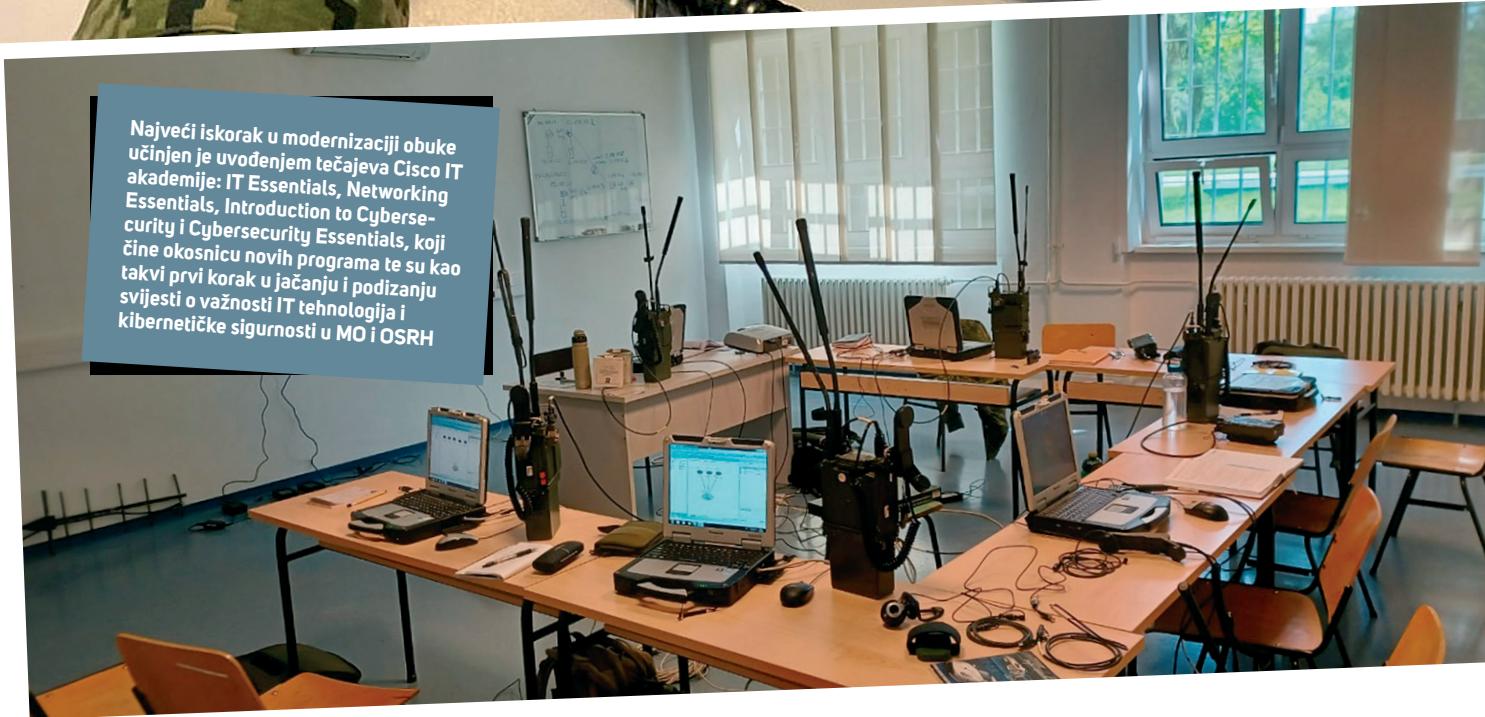

TEKST I FOTO
Dolores Uročić-Tončina

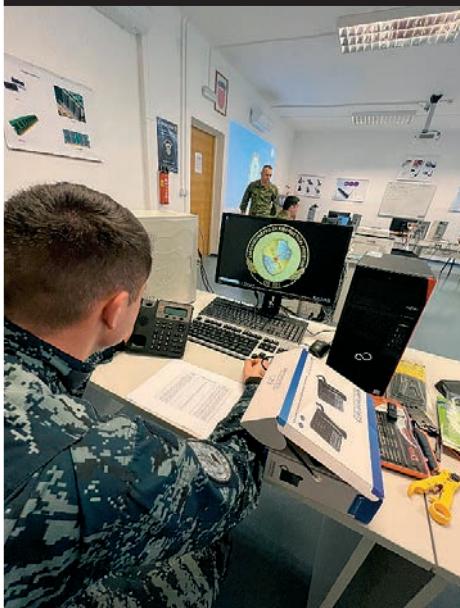

18B, 18C i 18D). U tom je segmentu napravljen najveći iskorak u modernizaciji obuke uvođenjem tečajeva Cisco IT akademije: IT Essentials, Networking Essentials, Introduction to Cybersecurity i Cybersecurity Essentials, koji čine okosnicu novih programa te su kao takvi prvi korak u jačanju i podizanju svijesti o važnosti IT tehnologija i kibernetičke sigurnosti u MO i OSRH.

Osim novih programa SVO-a, revizijom Kataloga tečajeva omogućena je i verifikacija pojedinih tečajeva. Ostalim je ustrojstvenim jedinicama OSRH tako omogućena samostalna priprema djelatnika za pojedini tečaj, dok djelatnici SzO-a provode njihovo završno testiranje. Prije novog programa obuke prosječni godišnji broj polaznika bio je oko 300, da bi potom narastao na oko 800.

ZAPOVJEDNIŠTVO ZA KIBERNETIČKI PROSTOR

Kako bi obuka zadovoljila minimalne tehničke uvjete, u SzO-u je uređena i renowirana kompletan obučna infrastruktura, što uključuje učionice sa suvremenom opremom i sustavima te obuku u laboratorijskim uvjetima, odnosno na izoliranim mrežama, domenama i servisima.

U sklopu razvoja i modernizacije roda veze, u SzO-u je krajem 2021. ustrojen CFBLNet (Combined Federated Battle Laboratory Network) laboratorij, koji uz ostalo služi za testiranje servisa i aplikacija, provedbu vježbi i testiranje interoperabilnosti članica NATO-a u domeni KIS-a. CFBLNet laboratorij otad služi kao platforma za provedbu međunarodne vojne vježbe CWIX pa pripadnici OSRH više ne trebaju odlaziti u zemlju koja organizira aktivnost.

U cilju daljnje modernizacije obuke i tečajeva, potpisani je 1. rujna 2022. godine partnerski ugovor s tvrtkom CompTIA, čime je omogućena provedba odabranih CompTIA tečajeva po povoljnim, partnerskim cijenama. Za potrebe MO i OSRH najzanimljiviji su tečajevi CompTIA Server+ i CompTIA Security+, kao temeljni tečajevi za razvoj administratora sustava i dјelatnika koji se bave kibernetičkom obranom. Usto, od ove se godine u SzO-u prvi put provodi i Cisco CCNA tečaj mrežnih tehnologija, koji se dosad provodio u sklopu programa Hrvatskog vojnog učilišta.

narednik Tomislav Cerčić – instruktur A specijalnosti

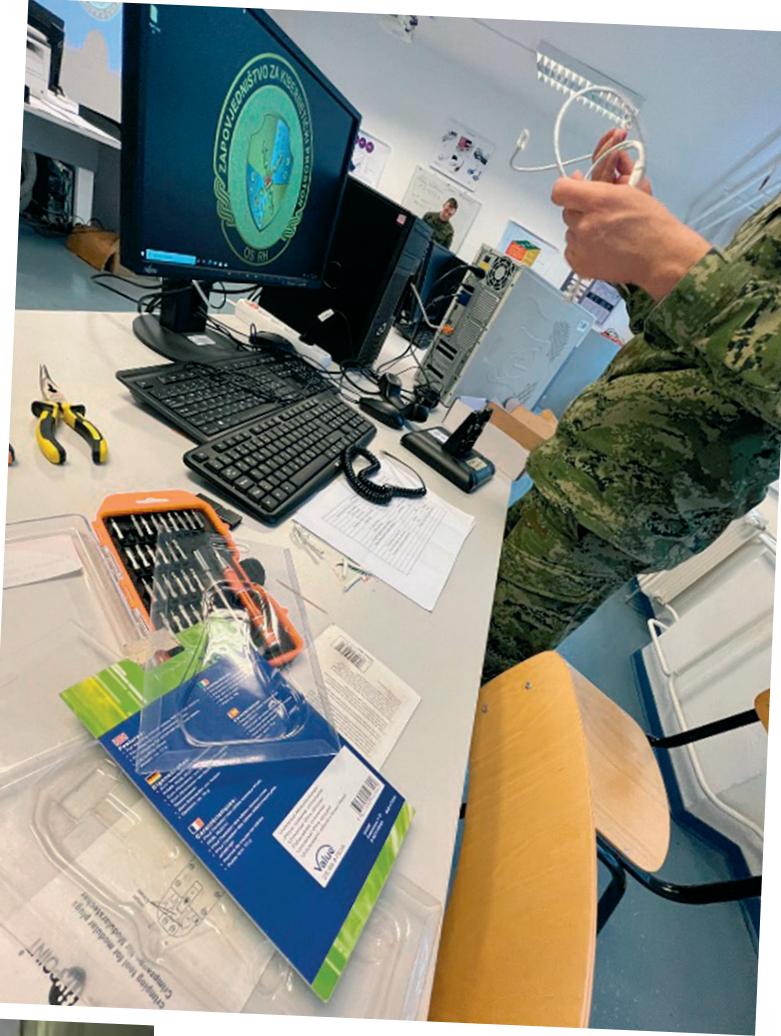
Na mjestu sam višeg instruktora od 1. prosinca 2020., nakon što sam položio Tečaj za instruktore u Dočasničkoj školi u Požegi. Radim na tečajevima radiospecijalnosti, kao i provedbi SVO-a za nove naraštaje vojnika koji pristupaju u OSRH. Od dolaska na novo radno mjesto pretežno sam provodio tečajeve Harris Type 1 radiouređaja kao što su 117G, 152C te tečaj CPA aplikacije za njihovo programiranje.

Svaki od radiotečajeva provodim tako da nakon teorijskog dijela kroz prezentacije težište stavljam na praktični dio. Nakon pismenog i praktičnog testiranja na kraju svakog tečaja, najvažnije je da polaznici po povratku u postrojbe znaju učinkovito koristiti radiouređaje. Nerijetko se polaznici tečajeva A specijalnosti interesiraju za razvoj u drugim područjima komunikacijsko-informacijskih tehnologija, primjerice u poslužiteljskom ili mrežnom segmentu, ili pak kibernetičkoj obrani, te ih ponajviše zanima ostvaruju li u tim područjima neki od dodataka na plaću. Kao promotoru Zapovjedništva za kibernetički prostor, to mi je idealna prilika za privlačenje osoblja za popunu postrojbe. Polaznicima tečaja objasnim mogućnosti profesionalnog razvoja u navedenim područjima te ih informiram o načinu ostvarivanja dodatka na plaću u iznosu od 40 posto brutoosnovice, temeljeno na industrijskim certifikatima koje moraju položiti.

desetnik Danijel Plavi – instruktur A i B specijalnosti

Na osnovi industrijskih certifikata Cisco Certified Network Associate (CCNA) i Network Essentials, postavljen sam na mjesto instruktora za A i B specijalnost. Predajem tečajeve Network Essentials, Introduction to Cybersecurity, VoIP i VTC. Uz predavanja, sudjelujem u obuci i provedbi tečajeva novim naraštajima B specijalnosti koji tek započinju vojnu karijeru.

Među zadnjim aktivnostima oko modernizacije sustava obuke definitivno je nabava i instalacija kibernetičkog poligona (Virtual Training Environment – VTE). Riječ je o jednom od najkvalitetnijih rješenja za obuku u izoliranom kibernetičkom okružju te iznimno važnom resursu ne samo za MO i OSRH već i za ostale institucije Republike Hrvatske, akademsku zajednicu i IT tvrtke.

desetnik Marko Hamaček – instruktur C i D specijalnosti

Na osnovi industrijskih certifikata Microsoft Certified Solutions Associate i Comptia: Security+, IT Essentials te nekoliko drugih koje sam završio na NCI akademiji (NATO Communications and Information Academy), postavljen sam na mjesto instruktora za C i D specijalnost roda veze. Kao instruktur predajem na tečajevima IT Essentials i CompTIA Security+.

Polaznici na početku često postavljaju pitanja vezano uz razlog uvodenja tečajeva IT akademije, za koje su literatura i završni ispit na engleskom jeziku. Do odgovora dolaze na samim predavanjima, kada shvate koliki je danas utjecaj IT tehnologija na sve segmente društva, pa tako i na vojno-obrambeni sustav.

**"Tako nešto nisam nikad ni sanjala":
s pobjedničkim peharom za Štit domovine na Trgu bana Josipa Jelačića**

POČASNO-ZAŠTITNA BOJNA

Poručnica Ana Antolić iz Počasno-zaštitne bojne u zadnje tri godine postiže izvanredne rezultate na vojničkim i civilnim sportskim natjecanjima, ali i u vojnoj izobrazbi te obuci. Kako smo saznali u razgovoru, iza svega stoje marljiv rad, vježbanje, učenje, planiranje, ali i – motivacija koju uvijek pronalazi

NEZAUSTAVLJIVA SPORTAŠICA I ČASNICA

TEKST
Domagoj Vlahović

Na zagrebačkom Europskom trgu, cilju natjecanja Štit domovine koje je organizirao MUP. Poručnica OSRH premoćno je pobijedila u ženskoj konkurenciji

"Teško je doći do vaše izjave, uglavnom projurite pokraj nas," našalili smo se tijekom razgovora s poručnicom Anom Antolić u vojarни "1. hrvatski gardijski zbor" na zagrebačkom Tuškancu. A poznajemo je već dobro, kao i svatko tko prati vojnička i sportska natjecanja u Hrvatskoj vojsci. Povod našem susretu bila je njezina nedavna pobjeda u ženskoj konkurenciji natjecanja Štit domovine 2023., koje je na području Zagreba i planine Medvednice organiziralo Ministarstvo unutarnjih poslova. Pokazujući splet terenskih vojničkih, ali i policijskih vještina, te nevjerojatnu snagu i trkačku izdržljivost, časnica Počasno-zaštitne bojne (PzB) ostavila je konkurenциju daleko iza sebe.

Primjer vojnika u obitelji imala je u ocu, hrvatskom branitelju, pripadniku virovitičke 127. brigade koji je nakon rata i ostao u sustavu OSRH. No, to nije značilo da je odmah težila vojnom pozivu. Njezin je put bio nešto drugičiji od uobičajenog. Studirala je u Rijeci i stekla zvanje magistrice cestovnog prometa.

Foto: Domagoj Vlahović

POČASNO-ZAŠTITNA BOJNA

Foto: Medijstvo OSRH

Pobjednički zvon na natjecanju Prvi za Hrvatsku 2022. godine na poligonu "Eugen Kvaternik – Slunj

Dvije-tri godine radila je u civilstvu, u građevinskom sektoru, inženjeriji, logistici... "No, bilo mi je dosta monoton, uvijek mi je falio taj aspekt pokreta, terena, sporta. Tražila sam nešto dinamičnije," prisjeća se. Savjet roditelja bio je da to može naći u vojsci i da se prijavi na dragovoljno služenje vojnog roka: "Nisu me ni nagovarali ni odgovarali, mislim da su prije svega željeli da ostanem u Hrvatskoj." Znala je da će njezin put biti otežan. Unatoč visokom obrazovanju, trebalo je vremena da stekne časnički čin. Pozvana je 2020. godine u Požegu: "Ostavila sam civilnu karijeru i u vojnu krenula od samog početka - bio je to svojevrsni rizik kojeg sam bila svjesna." Sportom se bavi odmalena, najviše biciklizmom i trčanjem. Zbog tjelesne spremnosti i urodene discipline, dani obuke i kasnije prilagodbe na vojsku bili su joj puno lakši. Početkom 2021. godine završila je specijalističku obuku u Središtu za obuku pješaštva i oklopnjštva u Gašincima.

PRISTUP CILJEVIMA

"Na ročničkoj i kasnije specijalističkoj obuci shvatila sam da je vojska ono u čemu se nalazim, da je to jednostavno to!" nastavlja naša

Foto: Atletski klub "Maksimir" / Facebook / Niko Goga

U dresu Atletskog kluba "Žumberak" na 35. polumanatonu "Ivan Starek 2022." koji je u Zagrebu organizirao Atletski klub "Maksimir"

sugovornica. Prva postrojba bili su joj Gromovi u Petrinji, no ondje je bila samo jedan dan jer je stigao brzi poziv za selekciju u Počasno-zaštitnoj bojni. I nije ga odbila. Prije no što je pozvana na Temeljnu časničku izobrazbu na Hrvatskom vojnom učilištu, u PzB-u je godinu i pol bila vojnikinja za počasno-ceremonijalne postupke. To je, u postrojbi koju volimo zvati "ogledalom Oružanih snaga", značilo da se od nje traži samo najbolje. Ali nije popuštala u nastojanju da i bude takva. A tim smjerom nastavlja i danas, kad je zapovjednica voda u Zaštitnoj satniji.

Što je naš razgovor te-kao dulje, ipak se nametnula činjenica da poručnica Antolić zapravo i ne riskira. Naime, svakom svojem cilju, bio on životni, karijerni ili sportski, pristupa toliko planski, temeljito i marljivo da jednostavno ne ostavlja mješta za promašaje. Od prošle godine, aktivno trči u civilnom Atletskom klubu Žumberak. Sudjeluje na svim utrkama i prvenstvima na kojima može, ako joj dopuštaju obveze. I tu je imala obratni put. Naime, uspjesi na vojničkim natjecanjima nagnali su je na civilna. Doduše, prva medalja u OSRH i nije bila za trčanje – bila je u ženskoj ekipi PzB-a koja je 2021. bila druga na 25. prvenstvu OSRH u streljaštvu. Skromno kaže da je dobila priliku jer je u postrojbi malo žena. "Trebala im je treća da zaokruže ekipu, ali na kraju sam super odradila natjecanje," skromno kaže. I sada voli otici u streljanu i izvan obveznih gađanja te pucati iz XDM-a.

Onda je stigla 2022. Prvo je bila druga na prvenstvu OSRH u krosu, zatim prva na natjecanju u krosu u organizaciji Zapo-

Fotografija s natjecanja Prvi za Hrvatsku 2022. Ana Antolić u društvu još jednog izvanrednog sportaša stožernog narednika Dražena Henca iz Središnjice za upravljanje osobljem

vjedništva za potporu. Kruna svega stigla je na natjecanju za najspremnijeg pripadnika OSRH Memorijal bojnik Davor Jović – natjecanje Prvi za Hrvatsku: prvo mjesto u ženskoj konkurenciji. “Nakon pobjede shvatila sam da imam potencijala i za civilne utrke,” smije se poručnica. I već na dugim prugama postiže rezultate da se približava statusu profesionalne sportašice. Istrčala je, među ostalim, tri ultramaratona. Uz zadaće u PzB-u, teško je naći vremena za trening. Mora se koristiti ono slobodno. No, od crvenih beretki ionako se traži da budu vrhunski tjelesno pripremljene.

“SAMO DA PRODEM STAZU“

Najveće hrvatsko vojničko natjecanje prvi je put pratila 2021. godine. “Odmah sam pomislila kako je Prvi za Hrvatsku pojам nečeg sportskog i vojničkog. Taj me splet motivirao da se prijavim i pokušam 2022. godine. Želja mi je bila samo da prodem stazu,” kaže. No, pristupila mu je kao i svemu drugom: uz pomoć zapovjednika i instruktora iz postrojbe pripremala se cijelu godinu, ciljano, dajući naglasak na točke koje nisu ubičajene u svakodnevnim vojničkim zadaćama PzB-a. “Za pobjedu je bitno obuhvatiti sve aspekte utrke, kvalitetno prolaziti radne točke i tako čuvati energiju,” sjeća se Virovitčanka. Da može pobijediti, shvatila je negdje na sredini staze na slunjskom poligonu. Dala je gas i pred kraj stekla odlučujuću prednost nad poručnicom Evom Marijom Bilić iz Pukovnije Vojne policije s kojom se dotad izmjenjivala u vodstvu. “To će mi natjecanje ostati u posebnom sjećanju, zbog pobjede, ali i zbog težine tereta koji smo nosili,” govori. Za svojevrsnu nagradu za pobjedu, ali i zbog uvjerenja nadređenih da će dostojno predstavljati Hrvatsku i njezinu vojsku, početkom 2023. s nekoliko je kolega poslana na vojničko natjecanje u Minnesota koje organizira tamošnja Nacionalna garda. “Bila mi je to iznimna čast, a najveća je što je toliko daleko od doma zbog nas svirala hrvatska himna. Nikad nisam osjetila takvu odlučnost, a poslije ushit i uspjeh,” nastavlja. Nije ništa prepustila slučaju niti za Minnesota i njezinu hladnoću te visoki snijeg, na Medvednici je provela, kako kaže, “zimski bazni pripremni ciklus”. Iako nije bilo posebne ženske konkurencije, u Americi je bila najbolja od svih žena, bolja i od mnogo muških američkih vojnika. I nekoliko mjeseci poslije, uspješno je završila Temeljnu časnicičku izobrazbu i stekla zaslужeni čin. Obrnuti put ispojao je i pravi put. “Mislim da smo kolege i ja bili dobra ekipa, bilo je zanimljivo, dinamično, mnogo smo naučili,” njezini su dojmovi. Otišla je iz PzB-a kao vojnikinja, vratila se kao časnica, no “najbitnije je da se svi poštujemo, da pazimo na onaj ljudski aspekt”.

“JEDNOSTAVAN“ RECEPT ZA POBJEDE

Komentirajući MUP-ovo natjecanje Štit domovine 2023. (v. tekst Štit domovine 2023, HV br. 691), pisali smo kako od poručnice Antolić puno očekujemo jer znali smo što može i zna. Nismo znali kako se pripremala, ali na startu u Policijskoj akademiji vidjeli smo da je vrlo odlučna i fokusirana. Kako je u SAD-u predstavljala Hrvatsku i OSRH, tako je u Zagrebu predstavljala OSRH i PzB. U konkurenciji je bilo deset žena, među njima i nekoliko njih koje je poznavala kao vrhunske sportašice. “I to mi je bila još jedna motivacija, željela sam vidjeti koliko mogu među njima, u disciplinama koje nisu samo vojničke,” objašnjava. Već su kvalifikacije bile zahtjevne, s veslanjem i plivanjem. No, poručnica je ostala temeljita: “Ponešto sam i to radila proteklog ljeta.” A što tek dodati na činjenicu da se u vrijeme godišnjih odmora tjedan dana pripremala na – Kupresu?! Bilo je to za što bolji veliki trkači uspon od 20 kilometara na Medvednici pod opterećenjem od desetak kilograma. Uzela je u obzir tamošnju nadmorsku visinu i rjedi zrak, otrčala mnoge kilometre, pa je i zagrebački rezultat bio predvidljiv – pobjeda. Recept je “jednostavan”: “Treba doći spremna i kontrolirati cijelo natjecanje. Planirala sam završiti utrku nakon nekih sedam sati, no uspjela sam za pet i pol.” Sama ceremonija

nija uručenja pehara i medalja bila je veličanstvena – pred mnoštvom Zagrepčana na Trgu bana Josipa Jelačića, “tako nešto nisam nikad ni sanjala”.

Kad je ušla u cilj na Europskom trgu i pozdravljala zastavu, u ruci joj je bila krunica. Rekla nam je da su vjera i duhovnost temelj njezina odnosa prema životu, prema sve му što radi. I još jedna velika motivacija i potpora za sve što radi, baš kao i njezina brojna obitelj. Ana je peta po redu od dvanaestoro sestara i braće Antolić. “Odgjeni smo tako da se međusobno pomažemo i da zajednički radimo, ali i da u svemu dajemo sto posto od sebe,” rekla nam je. Razgovor s poručnicom bio je tečan i lagan. Njezina želja za pobjedama i za napretkom u svemu nije grčevita, nije nametljiva. Primjećuje se, ali ne-kako usput. A nezaustavljiva je, i kao časnica, i kao sportašica. Pred njom je još mnoštvo uspješnih godina. U ovom trenutku, fokusirana je na svoju časnicičku karijeru u PzB-u i na sportsku karijeru kao trkačica. No, kako se čini, što god novo naumila, to će i ostvariti.

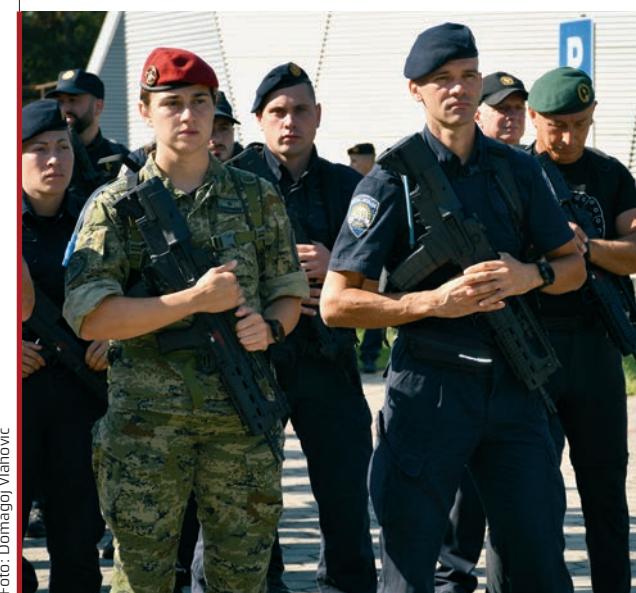

Foto: Domagoj Vlahović

Fokusiran pogled uoči starta natjecanja Štit domovine 2023. Desno je policijac Luka Špehar, pobjednik u konkurenciji muških pripadnika OSRH i MUP-a

TEKST

Tomislav Vidaković

FOTO

Tomislav Brandt

NOVI NARAŠTAJ KADETA SPREMAN ZA NOVE IZAZOVE

Kadeti 21. naraštaja Hrvatske vojske svečano su na Hrvatskom vojnom učilištu "Dr. Franjo Tuđman" položili prisegu i tako službeno postali pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske

"Djed mi je bio branitelj i od malena sam želio postati vojnik, a ovaj kadetski program na idealan način nudi spoj akademskog i vojnog obrazovanja te je on za mene bio logičan nastavak obrazovanja," rekao je kadet Filip Perić i dodao kako se želi vratiti u Knin i postati zapovjednik voda oklopnih vozila Patria

Svečana prisega kadeta 21. naraštaja osim obitelji, rodbine i prijatelja okupila je i visoke civilne i vojne uzvanike među kojima su bili izaslanik ministra obrane ravnatelj Uprave za ljudske potencijale Ivan Jušić, načelnik Glavnog stožera OSRH admiral Robert Hranj, zapovjednik Hrvatskog vojnog učilišta, general-bojnik Slaven Zdilar, direktor Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske general-bojnik Krešo Tuškan, rektor Zagrebačkog sveučilišta, prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, privremeni rektor Sveučilišta obrane i sigurnosti, prof. dr. sc. Ivica Lučić te vojni ordinarij mons. Jure Bogdan.

Prisegu je položilo 69 kadeta i kadetkinja od kojih je 39 kadeta sveučilišnih studijskih programa Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje, 10 kadeta sveučilišnog integriranog prijediplomskog i diplomskog studija Vojno pomorstvo, 15 kadeta sveučilišnog prijediplomskog i diplomskog studija Aeronautika smjer Vojni pilot i pet kadeta sveučilišnog prijediplomskog i diplomskog studija Aeronautika smjer Vojna kontrola zračnog prometa. Iako ne polažu prisegu među njima je pet kadeta iz partnerskih zemalja Bosne i Hercegovine i Kosova.

"Izabrali ste rad, izabrali ste vojnički poziv koji podrazumijeva neprestano ulaganje u znanje i nove vještine, poziv koji zahtijeva snažan motiv, ne poznaje radno vrijeme i okolnosti, a zahtijeva konstantnu osviještenost o odgovornosti i časti koja mu pripada," rekao je ravnatelj Uprave za ljudske potencijale i izaslanik ministra obrane Ivan Jušić i dodao kako je "izgradnja sustava obrazovanja mladih ljudi koji čine prve korake u obrambenom sustavu bio zahtjevan izazov koji smo u sinergiji djelatnika Hrvatskog vojnog učilišta i Sveučilišta u Zagrebu i Splitu uspjeli oblikovati u suvremenim multidisciplinarnim pristup – u moderne sveučilišne studijske programe.

Osim moćne tehnike koju nabavljamo, od Rafala, Black Hawkova, Patrija i Bradleya, jednokratnog protuoklopнog prijenosnog raketnog sustava RGW 90 za koju je Vlada Republike Hrvatske na ovoj jednoj sjednici dala suglasnost, ulazeći i u izgradnju infrastrukture Hrvatskog vojnog učilišta 'Dr. Franjo Tuđman', podsjetio je sve okupljene ravnatelj Jušić te istaknuo kako Ministarstvo obrane kontinuirano radi na izgradnji novih i obnovi postojećih sportskih sadržaja, smještajnih kapaciteta što se očituje i u otvaranju najsvremenijeg Kongresnog centra koji je smješten na HVU-u. "U svakom društvu prisega je svečani, formalni i simbolički čin, ali i čin od iznimnog društvenog značaja, pa tako i u našem društvu," istaknuo je načelnik Glavnog stožera OSRH ad-

HVU

miral Robert Hranj te dodao kako je priznati i moralni ugovor između svakog od kadeta i domovine. "Prisegom se niste obvezali na lojalnost nekom pojedincu, organizaciji ili instituciji, prisegom ste se obvezali domovini na obranu njezina suvereniteta i teritorijalnog integriteta," poručio je novim pripadnicima Hrvatske vojske načelnik Glavnog stožera OSRH.

BUDUĆNOST JE IZAZOVNA

"Novi pripadnici Hrvatske vojske, kao i oni postojeći, moraju biti spremni prihvatići i prilagoditi se novim takтикama i doktrinama kako bi bili spremni nositi se sa svim vrstama ugroza koje budućnost donosi. Jedini način kako to mogu postići jest stalno učenje, pripremanje, vježbanje i obučavanje jer je to jedini način da se prihvate nove taktičke, doktrinske i obrambeni sustavi. Ono što svi kadeti Hrvatske vojske znaju od prvog dana jest da proces obuke, usavršavanja i učenja nikad ne pre-

staje. Vojnički poziv neprestano evoluira i ako se želi uvijek biti aktualan i relevantan jedini je način da se to ostvari stalnim radom na poboljšavanju svojih sposobnosti i znanja jer se na taj način najbolje pomaže čitavom obrambenom sustavu da bude učinkovit i efikasan. Hrvatsko vojno učilište "Dr. Franjo Tuđman" kao krovna

SVEĆANA PRISEGA KADETA

Hrvatsko vojno učilište Dr. Franjo Tuđman

Novi pripadnici Hrvatske vojske, kao i oni postojeći, moraju biti spremni prihvati i prilagoditi se novim taktikama i doktrinama kako bi bili spremni nositi se sa svim vrstama ugroza koje budućnost donosi. Jedini način kako to mogu postići jest stalno učenje, pripremanje, vježbanje i obučavanje

institucija za vojno obrazovanje zajedno s našim Sveučilištem ima zadaću osigurati najviši stupanj znanja, sposobnosti i vještina kako bi sutra bili spremni odgovoriti na sve veće izazove suvremenog sigurnosnog okružja,” izjavio je u pozdravnom govoru zapovjednik HVU-a general-bojnik Slaven Zdilar i time upravo i potvrdio nastojanje Oružanih snaga Republike Hrvatske da neprestano stvara kvalitetne kadrove koji će uvjek biti spremni i na raspolaganju onda kad je to najteže.

“Oduvijek mi je bila velika želja i čast služiti našoj domovini i iznimno sam ponosan što sam napravio prvi korak k tom cilju te postao pripadnik Hrvatske vojske,” izjavio je kadet Lovre Dražić budući časnik Hrvatske ratne mornarice

“Još za vrijeme osnovne škole dobila sam želju postati pilot i nisam znala da postoji ovakav program koji spaja obrazovanje i vojni poziv,” rekla je kadetkinja Viktorija Mićić te pojasnila kako je prvotno htjela biti civilna pilotkinja, ali kad je saznala za kadetski program koji je može oспособiti za vojnog pilota nije ni trenutka dvojila koji će biti njezin budući poziv.

“Djed mi je bio branitelj i od malena sam želio postati vojnik, a ovaj kadetski program na idealan način nudi spoj akademskog i vojnog obrazovanja te je on za mene bio logičan nastavak obrazovanja,” rekao je kadet Filip Perić i dodaо kako se želi vratiti u Knin i postati zapovjednik voda oklopnih vozila Patria.

“Oduvijek mi je bila velika želja i čast služiti našoj domovini i iznimno sam ponosan što sam napravio prvi korak k tom cilju te postao pripadnik Hrvatske vojske,” izjavio je kadet Lovre Dražić budući časnik Hrvatske ratne mornarice.

OSRH

NEKA DRUGI POŽELE BITI

Načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH admiral Robert Hranj uručio je priznanja najboljim vojnicima i dočasnicima travnja, svibnja i lipnja 2023. godine

TEKST
Tomislava Papić

FOTO
MORH / Filip Klen

Uz načelnika Glavnog stožera, svečanosti uručenja nazočio je i prvi dočasnik OSRH časnički namjesnik Dražen Klanjec i prvi dočasnici najboljih vojnika i dočasnika.

Pripadnici OSRH proglašeni najboljim vojnicima i dočasnicima priznanja su dobili za profesionalan, predan i savjestan rad te iznimski doprinos u svojim postrojbama i Oružanim snagama, na ponos svih nas i svoje domovine.

“Vi ste pravi primjer svojih postrojbi i Oružanih snaga, ali prije svega vi ste svoji predstavnici i zbog toga trebate biti ponosni. Hvala vam na doprinosu i osobnim postignućima, nadam se da će vam ovo biti motivacija i poticaj za dalje”, rekao je admiral Hranj te naglasio

POPUT VAS

važnost isticanja najboljih i stvaranja zdrave atmosfere u kolektivu. "Svi mi moramo težiti načelu meritokracije i na taj način promovirati najbolje među nama", istaknuo je načelnik Glavnog stožera te im poručio: "Budite takvi, budite još i bolji, tako da drugima budete uzor, da požele biti poput vas."

Časnički namjesnik Dražen Klanjec naglasio je da je iznimno ponosan na sve njih, da su mu svakodnevna motivacija ne samo kako rade nego i kako žive svoj vojnički život, srčano i uz puno zalaganja, a opet iznimno skromno.

Najbolji vojnik travnja 2023. je razvodnik Dino Pavošević, pripadnik Inženjerijske pukovnije Hrvatske kopnene vojske.

Razvodnik Dino Pavošević je u travnju, na dužnosti pomoćnika dežurnog vojarne "Vrbik" u Osijeku, zajedno s nadnarednikom Tomislavom Slatkim spasio unesrećenu osobu iz hladne Drave. Izvukli su je iz rijeke u čamac, prevezli na obalu i predali hitnoj službi i policijskim službenicima. Unesrećena osoba zahvalila je Hrvatskoj vojsci na spašenom životu. Razvodnik Pavošević ističe se znanjem i iskustvom koje je spreman podijeliti s drugima, svakodnevnim zalaganjem i radom u postrojbi, kao i vojničkim ponašanjem i izgledom kojim služi za primjer svim pripadnicima Satnije riječnih brodova.

Najbolji dočasnik travnja 2023. pripadnik je Zapovjedništva specijalnih snaga.

Najbolji vojnik svibnja 2023. je razvodnik Mladen Kerum, puškostrojnjčar u Hrvatskoj ratnoj mornarici.

Tijekom svibnja 2023. posebno se istaknuo u provedbi zadaće stražarskog osiguranja splitske vojarne "Admiral flote Sveti Letica-Barba". Uz pomoć sustava tehničkog nadzora, a kao dio dežurne službe u vojarni, odmah je uočio neovlašteni ulazak civilnih osoba te putem uzbunjivanja stražarskog osiguranja poduzeo propisane mjere i radnje na njihovu lociranju i privodenju.

Priznanja za izvanredne rezultate postignute u radu primili su sljedeći vojnici i dočasnici:

- najbolji vojnik travnja 2023. – razvodnik Dino Pavošević
- najbolji dočasnik travnja 2023. – pripadnik Zapovjedništva specijalnih snaga
- najbolji vojnik svibnja 2023. – razvodnik Mladen Kerum
- najbolji dočasnik svibnja 2023. – desetnik Valentin Glogovac
- najbolji vojnik lipnja 2023. – vojnik Duje Babić
- najbolji dočasnik lipnja 2023. – nadnarednik Dean Čikvar

Najbolji dočasnik svibnja 2023. je desetnik Valentin Glogovac, instruktor Središta za razvoj vođa "Marko Babić" Hrvatske kopnene vojske.

Desetnik Valentin Glogovac u svibnju je na Intereuropskoj dočasničkoj akademiji polazio 3. razinu slijedno rastuće izobrazbe. Izobrazbu organizira Intereuropska akademija zračnih snaga Američkog ratnog zrakoplovstva u svojem zrakoplovnom postrojenju Kapaun u Njemačkoj. Riječ je o izobrazbi koja se provodi paralelno sa 2. razinom slijedno rastuće izobrazbe za časnike eskadrila. Dočasnici i časnici formirani su u dočasničke odnosno časničke razrede, ali i u zajedničke mješovite timove unutar kojih surađuju te zajedno uče, rješavaju problemske zadatke i zajednički donose odluke. Unutar tog multinacionalnog okružja i širokog raspona osobnih činova polaznika, desetnik Glogovac bio je najmlađi dočasnik, a ujedno i jedan od najmlađih po činu. Uza sve to, pokazao je visoke kvalitete i sposobnosti, posebice u komunikaciji i vođenju. Zbog toga je bio nominiran za Commandant's Leadership Award, najprestižniju nagradu koju dodjeljuje Intereuropska akademija zračnih snaga. Desetnik Glogovac time se pridružio uskom krugu njezinih počasno-diplomatskih polaznika, a nagrada mu je uručena na promociji 23-Bravo naraštaja. Riječ je o njegovu osobnom uspjehu, ali i doprinisu promociji Hrvatske vojske.

Najbolji vojnik lipnja 2023. je vojnik Duje Babić, zrakoplovni mehaničar 393. eskadrile helikoptera Hrvatskog ratnog zrakoplovstva.

Tijekom lipnja vojnik Duje Babić sa svojim je kontrolorom radio na otklanjanju kvarova i neispravnosti na helikopteru, čime je pridonio podizanju ispravnosti tehnike. Uspješno je radio i u noćnim uvjetima, koji zahtijevaju dodatni napor. Pokazao je određenu razinu znanja i sigurnosti u radu, što je bitno za njegov budući razvoj. U potpunosti je opravdao povjerenje nadređenih, koji su ga prepoznali kao perspektivnog i kvalitetnog pripadnika koji će pridonijeti razvoju postrojbe i sigurnosti letenja.

Najbolji dočasnik lipnja 2023. je nadnarednik Dean Čikvar, viši instruktor Hrvatskog vojnog učilišta "Dr. Franjo Tuđman".

U obranu domovine stupio je 1992. godine kao pripadnik 5. gardijske brigade, a od 1993. do 1996. bio je pripadnik Specijalne policije MUP-a. Oružanim snagama RH ponovno se pridružio 1. kolovoza 1996., kao pripadnik 2. gardijske brigade Gromovi.

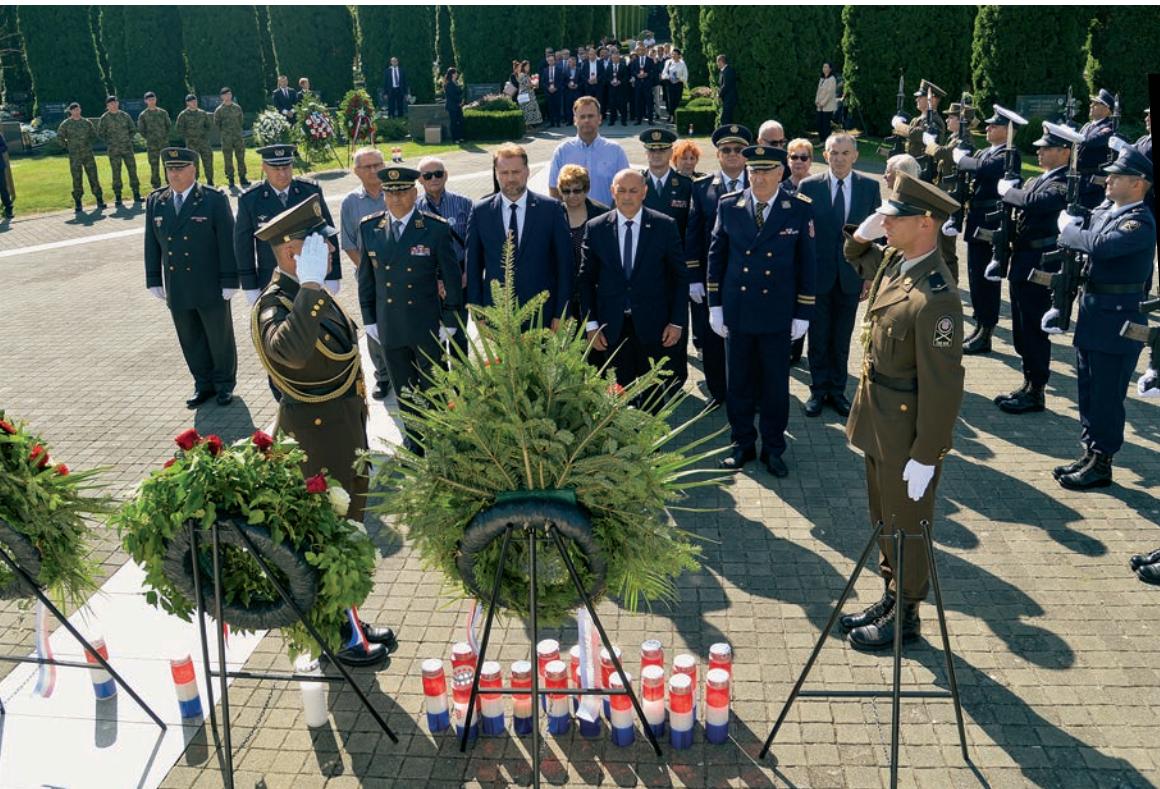
Tijekom školske godine 2022./2023. sudjelovao je u provedbi brojnih izobrazbi. Polaznicima je osiguravao sve potrebno za svakodnevni život i rad te im je bio na raspolažanju u nastavno, ali i izvannastavno vrijeme. Uložio je dodatne napore u razvoj nastavnog procesa. Radi u pripremi nastave usmjerene na polaznike te je izradio potrebnu dokumentaciju i vježbe. Svojim angažmanom uključio je polaznike u nastavni proces te ih tako poticao na razmišljanje, rješavanje postavljenih zadataka i samostalno donošenje zaključaka i odluka.

OBLJETNICA

VUKOVAR JE PO

"Bitka za Vukovar iznjedrila je mnoge heroje, kojima danas iskazujemo zahvalu i odajemo zasluženo priznanje, ali podnijeli smo i goleme žrtve kojima odajemo dužnu počast. I zato je važno da je obilježavamo u čast pobjedničkom, ponosnom i neslomljivom duhu hrvatskih branitelja", poručio je ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved

Tekst: Marija Trogrić, Ivana Valentić Mikšik / Foto: Filip Klen

"Svaki vukovarski branitelj motiv nam je i pokazatelj u kojem smjeru moramo nastaviti razvijati domovinu i zato nitko od nas nema pravo odustati od izgradivanja bolje i jače, uspješne Hrvatske. Oni su svoj slobodan grad i domovinu sanjali i u najtežim ratnim danima, hrabro su odlučili svoj život staviti kao zalog za slobodu u kojoj danas živimo. To ne zaboravljamo, to nas vodi na našim dužnostima, u našim svakodnevnim naporima. Hvala im za ponos koji su nam usadili, za vjeru u vlastite snage i mogućnosti! Hvala im za slobodu!" stoji u poruci ministra Banožića.

Bitka za Vukovar simbolizira otpor i žrtvu. Ona je bila prekretnica u Domovinskom ratu, jedna od najznačajnijih u hrvatskoj vojnoj povijesti, oslikava zajedništvo koje nas je dovelo do konačne pobjede

PRIDE NOS HRVATSKE

Prigodnim programom u Vukovaru je 16. rujna obilježena 32. obljetnica Bitke za Vukovar i 204. brigade Hrvatske vojske, a uz sudionike obrane Grada Heroja i pripadnike Brigade središnjoj svečanosti nazočili su i državni dužnosnici, među kojima je bio ministar obrane Mario Banožić, te potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved.

Obilježavanje je počelo budnicom ulicama grada Vukovara u izvedbi Orkestra Hrvatske vojske, a uslijedio je mimohod ratnih zastava od vojarne "204. brigade HV" do dvorca Eltz, gdje je održana središnja svečanost. Svečanost je počela podizanjem hrvatske zastave na Vukovarski vodotoranj uz državnu himnu, koju je izvela Policijska klapa "Sv. Mihovil". U podizanju zastave sudjelovali su pripadnici hrvatske vojske i policije te hrvatski branitelji. Svim poginulim, nestalim i umrlim vukovarskim braniteljima odana je počast minutom šutnje, a u spomen na njih nadletjeli su i borbeni avioni MiG-21 Hrvatskog ratnog zrakoplovstva.

BITKA ZA VUKOVAR SIMBOLIZIRA OTPOR I ŽRTVU

Pozdravljajući okupljene uime predsjednika Vlade Andreja Plenkovića, ministar Medved istaknuo je da je herojska obrana Vukovara utkana u konačnu pobjedu Hrvatske u Domovinskom ratu i trajno zabilježena u našoj nacionalnoj i svjetskoj povijesti. "Bitka za Vukovar simbolizira otpor i žrtvu. Ona je bila prekretnica u Domovinskom ratu, jedna od najznačajnijih u hrvatskoj vojnoj povijesti, oslikava zajedništvo koje nas je dovelo do konačne pobjede", podsjetio je ministar Medved te ukazao na njezin geostrat-

teški značaj za obranu Hrvatske, kao i važnu ulogu u pogledu osnaživanja hrvatskog naroda u odlučnosti da se obrani, te moralnoj pobjedi koja je tada izvojavana i koja je bila jača od oružja.

"Svaki vukovarski branitelj motiv nam je i pokazatelj u kojem smjeru moramo nastaviti razvijati domovinu i zato nitko od nas nema pravo odustati od izgrađivanja bolje i jače, uspješne Hrvatske. Oni su svoj slobodan grad i domovinu sanjali i u najtežim ratnim danima, hrabro su odlučili svoj život staviti kao zalog za slobodu u kojoj danas živimo. To ne zaboravljamo, to nas vodi na našim dužnostima, u našim svakodnevnim naporima", poručio je ministar obrane Mario Banožić te izrazio zadovoljstvo povratkom Inženjerijske bojne u vojarnu "204. brigade HV". Ministar je navajao nova ulaganja u Hrvatsku vojsku, u vojni poligon "Trešnja" u Vukovaru. Prijе nekoliko tjedana taj je poligon proglašen perspektivnom imovinom za Ministarstvo obrane i Hrvatsku vojsku, koja će se ondje dalje razvijati i obavljati svoje zadaće.

Izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora saborski zastupnik Nikola Mažar rekao je kako je ponos, čast i privilegija obilježavati s hrvatskim braniteljima Bitku za Vukovar i ustrojavanje 204. vukovarske brigade: "Nije se tada branio samo Vukovar nego cijela Hrvatska. Vukovar je slobodan grad i ulaganja Vlade RH dio su bitke za sadašnji Vukovar i njegovu budućnost."

BOL VUKOVARA I DANAS OPOMINJE

Izaslanik Predsjednika Republike Hrvatske i vrhovnog zapovjednika OSRH zamjenik načelnika Glavnog stožera OSRH general-pukovnik Siniša Jurković je, zahvalivši hrvatskim braniteljima na svemu što su učinili da bismo imali slobodnu i modernu državu, u svojem obraćanju istaknuo: "Bitka za Vukovar priča je o legendarnoj 204. vukovarskoj brigadi, koja je zajedno s drugim braniteljima i policajcima izborila našu slobodu. Bol Vukovara bol je hrvatskog naroda koja i danas opominje i svjedoči."

Zapovjednik obrane Vukovara i ratni zapovjednik 204. vukovarske brigade Branko Borković – Mladi Jastreb istaknuo je kako i ovogodišnja obljetnica dostoјanstveno priča o Bitki za Vukovar i toj brigadi. "Možemo kao narod biti ponosni na postignuća jer smo se sami izborili za svoju samostalnost i suverenost u svijetu", poručio je.

U povodu obilježavanja 32. obljetnice Bitke za Vukovar i ustrojavanja 204. vukovarske brigade izaslanstva su odala počast polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata u Vukovaru.

Na središnjem gradskom trgu građani su mogli vidjeti prikaz sposobnosti Specijalne policije MUP-a i specijalnih snaga OSRH te Počasno-zaštitne bojne, kao i taktičko-tehnički zbor naoružanja, borbene i neborbene tehnike i opreme postrojbi OSRH i MUP-a, koji je bio postavljen uz šetnicu kod ušća Vuke u Dunav. Predstavljen je i rad Uprave za zatočene i nestale Ministarstva hrvatskih branitelja te Hrvatski model traženja nestalih osoba.

Obilježavanje je održano u organizaciji Ministarstva hrvatskih branitelja, Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova te u suradnji s Vukovarsko-srijemskom županijom i Gradom Vukovarom.

MEĐUNARODNA SURADNJA

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA DOČASNIČKIH ŠKOLA I AKADEMIJA

Tekst: Vesna Pintarić / Foto: Tomislav Brandt

"Hrvatska vojska stalno razvija sustav vojnog obrazovanja ugrađujući u njega nova znanja i vještine te podupire sve inicijative u području razvoja vojne izobrazbe", istaknuo je na otvaranju general Slaven Zdilar

U Splitu je od 18. do 20. rujna u organizaciji NATO DEEP programa (Defence Education and Enhancement Programme) održana 2. Međunarodna konferencija dočasničkih škola i akademija. Domaćin su bile Oružane snage RH.

Otvaranju konferencije nazočio je uime načelnika GS OSRH zapovjednik Hrvatskog vojnog učilišta "Dr. Franjo Tuđman" general-bojnik Slaven Zdilar. Na konferenciji je sudjelovao i prvi dočasnik HVU-a časnički namjesnik Denis Nikolaš, zapovjednik Dočasničke škole "Damir Tomljanović Gavran" brigadir Ivica Pejaković, prvi dočasnik DŠ-a časnički namjesnik Damir Bakunić, voditelj Službe za izobrazbu MORH-a brigadir Boženko Đevoić te ravnateljica Središta za strane jezike "Katarina Zrinska" Irena Prpić Đurić.

U uvodnom obraćanju general Zdilar

istaknuo je ključnu ulogu dočasnika za uspješno funkcioniranje oružanih snaga. Oni su, kako je rekao, kralježnica i pokretni motor modernih vojski. Istaknuo je kako Hrvatska vojska stalno razvija sustav vojnog obrazovanja ugrađujući u njega nova znanja i vještine te podupire sve inicijative u području razvoja vojne izobrazbe. DEEP edukativni program ima za cilj poboljšati sustav vojnog školovanja partnerskih zemalja, a uključuje časničke i dočasničke razine izobrazbe. Ovogodišnja konferencija okupila je 80-ak zapovjednika i predstavnika dočasničkih škola, obučnih središta i akademija iz 26 članica NATO-a i Partnerstva za mir, a fokus joj je na izobrazbi dočasnika instruktora te pronalaženju modusa za što kvalitetnije implementiranje i prenošenje vojnih znanja na dočasničkim razinama.

Voditelj DEEP tima Mariusz Solis objasnio je kako DEEP program ima cijelovit pristup profesionalnom razvoju časnika i dočasnika, što znači da obuhvaća razvoj nastavničkog osoblja, razvoj kurikula, programa i kompetencija te pruža pomoć u funkciranju na institucionalnoj razini. Rekao je kako je u zadnjih desetak godina program pomogao da se suradnja u vojnog obrazovanju proširi na 15 partnerskih zemalja. "U vojno obrazovanje potrebno je ulagati i mi nastojimo osvijestiti potrebu i važnost toga", ističe Solis te to potvrđuje ukrajinskim primjerom i činjenicom da je cijeli sustav obrane funkcionirao zahvaljujući sposobnim ljudima, dočasnicima koji su prošli odgovarajuće cikluse izobrazbe, izgradili karakter vođa i bili sposobni donositi ključne odluke.

Časnički namjesnik Ludek Kolesa (NCO School Instructor Development Reference Curriculum) napominje kako je konferencija odličan forum za razmjenu iskustava i nalaženje načina kako suradnju dočasničkih škola i sustava obrazovanja poboljšati i proširiti.

Glavno je težište ove godine na instrutorima i razvoju kurikula koji se fokusira na njihov profesionalni razvoj. Sudionici konferencije bili su i instruktori iz Ukrajine, koji su podijelili svoje naučene lekcije.

"Uloga dočasnika u modernim vojskama definitivno se mijenja u zadnjih 20-30 godina. Sve se više zemalja okreće razvoju dočasničkih zborova u svojim vojskama, a mi smo jedan od alata koji NATO koristi kako bi im u tome pomogao", ističe časnički namjesnik Kolesa.

ZNATI I UMJETI ZNAČI USPJETI

Odlukom Predsjednika Republike Hrvatske 1. rujna 2023. godine general-bojnik Slaven Zdilar imenovan je novim zapovjednikom Hrvatskog vojnog učilišta "Dr. Franjo Tuđman". General Zdilar dužnost je preuzeo od dosadašnjeg zamjenika zapovjednika brigadnog generala Blaža Beretina.

"Glavni nam je cilj postići potpunu sinergiju akademskih i vojnih znanja i vještina, što će omogućiti stvaranje časnika Hrvatske vojske koji će svojim znanjima i sposobnostima moći odgovoriti zahtjevima vojne profesije XXI. stoljeća", naglasio je u prigodnom obraćanju general Zdilar te dodao: "Kao zapovjedniku, moj je primarni cilj uspostaviti vojno-akademske standarde u punom spektru djelovanja kroz naše Sveučilište te osigurati da hrvatsko vojno obrazovanje nastavi i razvija svoju tradiciju izvršnosti vojnog obrazovanja, obuke i liderstva." "Živimo u vremenu kad je potrebno bolje razumijevanje odnosa i promjena u suvremenom svijetu, tumačenje i razumijevanje globalnih odnosa te posebno razumijevanje procesa generiranja kriza zbog suvremenih ugroza", rekao je general Zdilar. Istaknuo je kako su asimetrične prijetnje, hibridno ratovanje i strateško komuniciranje samo neke od suvremenih sigurnosnih tema na koje se sadašnje vojno obrazovanje mora usredotočiti. Dodao je kako ne planira zapustiti tradicionalna vojna znanja, poput rodova, struka, taktike i operativnog umijeća, već kako ih planira sačuvati i unaprijediti.

"Zapovjednik Hrvatskog vojnog učilišta jedna je od najvažnijih dužnosti u Oružanim snagama i bez najmanje sumnje uvjeren sam da će novi zapovjednik nastaviti tamo gdje su stali njegovi prethodnici", rekao je na kraju svečanosti načelnik GS OSRH admirал Robert Hranj te dodao kako neće samo nastaviti nego će biti još bolji. General-bojnik Slaven Zdilar rođen je 30. listopada 1965. u Imotskom. U obranu suvereniteta Republike Hrvatske uključio se na početku Domovinskog rata

Na Hrvatskom vojnom učilištu "Dr. Franjo Tuđman" održana je 14. rujna svečanost u povodu preuzimanja dužnosti zapovjednika. Novi zapovjednik HVU-a general-bojnik Slaven Zdilar dužnost je preuzeo od zamjenika zapovjednika brigadnog generala Blaža Beretina

1991. godine. Tijekom Domovinskog rata obnašao je visoke i odgovorne dužnosti u postrojbama i zapovjedništvima Hrvatske vojske. Obnašao je dužnost zapovjednika 3. imotske bojne 4. brigade Zbora narodne garde te dužnost zapovjednika 114. brigade Hrvatske vojske, nakon čega preuzima zapovjedanje Operativnom grupom tijekom oslobodilačkih operacija Ljeto '95 i Oluja. Nakon rata nastavlja raditi u Ministarstvu obrane, obnašajući različite odgovorne i visoke dužnosti u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Diplomirao je na Vojnoj akademiji KoV-a 1989. godine. Poslijediplomski studij završio je 1999. na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, na kojem je kasnije i doktorirao. Ratnu školu "Ban Josip Jelačić" završio je 2001. godine. Objavio je niz znanstvenih i stručnih radova.

TEKST
Tomislav Vidaković

FOTO
Dražen Volarčić

GARDIJSKA MEHANIZIRANA BRIGADA

VOJNOOBAVJEŠTAJNI KA

Na poprištu herojske akcije Hrvatske vojske u Domovinskom ratu provedena je obuka i uvježbavanje pripadnika Vojnoobavještajne satnije, ali i izvidničkih vodova bojni GMBR-a: Tigrova, Gromova, Pauka i Vukova

Perućko jezero u Cetinskoj krajini obično posjećujemo samo krajem siječnja, kad se obilježava obljetnica operacije Peruća. Podsjetimo, riječ je o oslobođilačkoj akciji iz 1993. godine, jednoj od onih s iznimno uzbudljivim, "filmskim" scenarijem. Tada su pripadnici 16. domobranske pukovnije, interventna skupina iz 126. brigade, protuoklopna grupa 141. brigade, pripadnici SOOV-a Sinj i Vojne policije nevjerljivo hrabrošću oslobođili teritorij koji je uključivao prostor oko hidroelektrane Peruća. Cetinska krajina tad je mogla odahnuti, jer neprijatelj je u suluđom planu prijetio uništenjem brane i masovnim potapanjem. Iako se svake godine podsjećamo na tu akciju i to junaštvo, uglavnom se zadržavamo u području hidroelektrane, ne idući dalje prema sjeverozapadu kamo se prostire jezero. A ono je za hrvatske pojmove veliko, obuhvaća 13 km². Dugo je 20 km, a sadržava 565 milijuna m³ vode. Iako je "umjetno", nastalo je 1958. godine punjenjem vode iz Cetine, jedna je od najatraktivnijih lokacija ionako prelijepog kraja i omiljena destinacija domaćeg stanovništva, ali i turista, ribolovaca, kampera, veslača...

IMPROVIZIRANI VOJNI LOGOR

Nakon 65 godina, kako smo se i sami uvjerili, konačno imajući priliku obići Peruću, priroda u jezeru i oko jezera "ukorijenila" se i ne bi nam palo napamet da je jezero "umjetno". Iz Vrlike smo krenuli prema sjeveroistočnom dijelu jezera, vozili dokud smo mogli, a onda se pješice počeli spuštati prema obali. Nažalost, naseljenost nije velika: do prvih kuća doveo nas je makadamski put, nekih starih i napuštenih, te nekih novijih, većinom vikendica. U jednom trenutku, desetak metara lijevo od puta, ugledali smo natruhe nečeg za što se ispostavilo da je mali improvizirani vojni logor: šatore i šatorska krila, vreće za spavanje, konope... Vidjelo se da je "naselje" izgrađeno brzo uz pomoć grana i kamenja, ali i čvrsto, uz vidljivi "urbanistički" red. Pa, reklo bi se, tipično za vojниke izvidnički i obavještajne specijalnosti. Elibu čiji je glavni posao da se tiho i neprimjetno uvuku duboko iza protivničkih crta, i da ondje djeluju, a ne budu primijećeni danima i danima. Srećom, očekivali su nas, pa smo dobili dopuštenje krenuti dalje, prema samoj obali jezera. Ondje je već bilo nekoliko desetaka vojnika, neki od njih s vidljivim oznakama Gardijske mehanizirane brigade.

TEKST

Domagoj Vlahović

FOTO

Tomislav Brandt

CAMP NA PERUČKOM JEZERU

GARDIJSKA MEHANIZIRANA BRIGADA

Prije no što smo stupili u kontakt s dogovorenim sugovornikom, željni dobrih fotografija i snimki, pogledali smo okoliš. Obala uz samo jezero prilično je razvedena, uz nju ima više sprudova pa i "otočića". Mnoštvo je stijena, nekih većih i uzdignutih u nekoliko metara, a nekih manjih. Među potonjim neke su "prirodno" razbacane, a neke ljudskom rukom složene u niske suhozide, koji omeđuju zelene površine. Stijene su složene i u improvizirane staze koje pomažu ljudima da ne ugaze u muljevito tlo uz samo jezero. Neposredno uz obalu i uz "otočice", voda je vrlo plitka, po nekoliko centimetara. No, nije tako svagdje, dubina je jezera čak do 64 metra.

IDEALNO ZA OBUKU

Konačno stižemo do vojnika i primjećujemo da, pod punom opremom, uvježbavaju taktičko kretanje u binomima. "Uvjjeti na Perućkom jezeru idealni su za našu obuku, i to ne samo zbog blizine Knina u kojem je sjedište naše satnije," kaže nam pripadnik Vojnoobavještajne satnije GMBR-a. Rođen je u Sinju i izvrsno poznaje područje. O vojnoj operaciji iz 1993. učio je na vojnim školama, ali još više iz priča obitelji, prijatelja i susjeda. Sada, prvi put na tom sad već povijesnom mjestu ima priliku voditi obuku i uvježbavanje pripadnika satnije, ali i izvidničkih vodova bojni GMBR-a: Tigrova, Gromova, Pauka i Vukova. Dakle, na jezeru se okupila gardijska elita. Stigli su u petak prije tri dana i podigli logor koji smo već opisali. Sutradan je u cijelu Hrvatsku došla ona prava jesen. Vremenski uvjeti bili su iznimno teški, jaka kiša i vjetar. No, zapravo je to pravo vrijeme za izvidnike. Nije im smetalo ni nevrijeme, ni činjenica da dolaze iz različitih postrojbi i da se mnogi od njih još nikad nisu sreli. Brzo su profunkcionirali kao jedan veliki tim. Svoj posao, ali i život, tjedan će dana provoditi na Perući. Simulacija terenskih uvjeta je potpuna, nitko ne smije napušтati područje obuke, otići makar do Vrlike na kratku kavu ili u trgovinu. Ono što mora biti dovoljno

suhi su obroci ili nešto što ste ponijeli sa sobom. "Da ne bismo mislili na nevrijeme, odmah smo počeli s radom. Sve se mora iskoristiti za obuku, pa i nevrijeme u logoru. Prilika je to da se u praksi provedu stvari koje su naizgled banalne: presvući se u situaciju u kojoj jedva da imate mesta za okrenuti se ili osigurati da uvijek imate barem jedan dio opreme koji je suh," kaže nam jedan od obučavatelja. Srećom, ponedjeljak u kojem smo mi stigli na jezero bio je vrlo sunčan, tek uz nešto ugodnog vjetra.

FOKUS NA VODI

Obučno-vježbovna aktivnost nazvana je Vojnoobavještajni kamp. Inače, u svim vojnoobavještajnim i izvidničkim postrojbama, početak svake akcije znači ubacivanje u područje operacije kopnem, zrakom i vodom. Fokus na jezeru, naravno, na potonjoj je domeni. Među aktivnostima koje se uvježбавaju izrada su australske splavi, svladavanje vodene zapreke plivanjem, desant gumenim čamcem, zauzimanje i izviđanje obale... Dok smo promatrali binome, vidjeli smo da je među vojnicima puno vrlo mladih ljudi. Iako je to samo dio izvidnika GMBR-a, da se zaključiti da je kadar prilično pomlađen. A sigurno ga nije lako popuniti, jer je riječ o specijalnostima za koje se traže najviši psihofizički kriteriji, vrh gardističkih vojničkih vještina. Provoditelji aktivnosti iskusni su pripadnici iz brigade koji su zadovoljni takvom situacijom, posebno zbog toga što su momci "nabrijani, žeze teren, akciju, žeze rad, sami traže što više znanja, što više

GARDIJSKA MEHANIZIRANA BRIGADA

informacija". Naravno, to su morali pokazati još prilikom selekcije, no na terenu poput perućkog sve te osobine još više dolaze do izražaja. Što se tiče vojnih karijera, riječ je odreda o ambicioznoj ekipi koja teži najvišem, pa i specijalnim postrojbama. Među polaznicima pripadnik je Tigrova koji se ponosi činjenicom da je izvidnički vod vrh koplja cijele bojne, i u njega možete ući samo ako ste na visokoj razini. "Da, bilo je kišovito, hladno, u takvim uvjetima spavali smo vani, ali to su uvjeti na koje sam ja, kao i svi naši dečki, navikao. Za takav posao odlučili smo se i za njega smo spremljni. Čeka nas puno napore, ali puni smo želje i volje, sretni što možemo raditi s drugim postrojbama GMBR-a," rekao nam je. Kao pripadnik postrojbe često ima priliku ići na tečajeve i obuke, koji mu omogućuju da se kontinuirano usavršava u svojoj specijalnosti. Jedna od takvih prilika upravo je na Perući, "od naših ovdje očekujem da nam prenesu velik dio svojeg znanja, da radimo stvari koje nemamo priliku raditi u Petrinji".

"BRZO SMO SE SNAŠLI"

Slično misli i njegov kolega iz Grozova, koji Vojnoobavještajni kamp jednostavno naziva – vrhunskom obukom. "Osim na području Petrinje, obuku provodimo na vojnim poligonima

Jedan tim proveo je kompletno desantiranje, od ukrcanja i plovidbe čamcem, preko sijanja i plivanja, pa do iskrcavanja

te na rijekama, a ne na jezerima. No, Perućko jezero izvanredan je teren za obuku, iskušenja koje je pred nas ovdje stavila ovdašnja bura još nismo doživjeli. Zajedno s kolegama iz Knina, brzo smo se snašli i organizirali u timove. Nestrpljiv sam proći sve dijelove obuke, najviše me zanima *sijanje* i plivanje s opremom i naoružanjem," opisuje gardist.

Idućih više sati proveli smo na različitim lokacijama, u promatranju različitih scenarija uvježbavanja. Časnici, dočasnici i vojnici, zapovjednici, instruktori i polaznici, svi su pokazivali visoku razinu motivacije za ono što rade, ali i razinu profesionalne susretljivosti za reportažni tim Hrvatskog vojnika. Neki segmenti trajali su kraće, poput već spomenutog taktičkog kretanja ili *sijanja* izvidnika iz gumenih čamac te plivanja s punom opremom. No, vidjeli smo i neke prave akcije. Recimo, jedan tim proveo je kompletno desantiranje, od ukrcanja i plovidbe čamcem, preko *sijanja* i plivanja, pa do iskrcavanja. Vojnici su se kretali tiho, u savršenom redu. Komunicirali su isključivo znakovima. Kopneni dio scenarija započeo bi tako da su dvojica *posijanih* isplivali i osigurali najbliže obalno područje. Zatim su slijedili ostali, i uskoro je šestorka polako prelazila spomenute suhozide i osvajala metar po metar terena. Naravno, u noćnim uvjetima kad se takve akcije većinom i provode bili bi praktički potpuno nevidljivi. "U našoj satniji postoji izreka da postoje samo dvije opcije: raditi najbolje ili ne raditi ništa, sredina ne postoji. Naravno, uvijek se držimo prve opcije. I još bih dodao: nema boljeg vojničkog osjećaja od onog kad ste na terenu, kad radite na terenu, i isključivo ste fokusirani na obuku i ne dopuštate da vas u tome išta ometa," zaključuje voditelj Vojnoobavještajnog kampa.

Među aktivnostima koje se uvježbavaju izrada su australske splavi, svladavanje vodene zapreke plivanjem, desant gumenim čamcem, zauzimanje i izviđanje obale...

HVU

Međunarodna stručna konferencija Human-Machine Interfaces and Gaming Technologies in Defence, otvorena je 26. rujna na HVU-u.

Usmjerena je na nove tehnologije i sposobnosti u području obrane i sigurnosti

NOVE TEHNOLOGIJE BUDUĆNOST SU HRVATSKE VOJSKE

U Kongresnom centru Hrvatskog vojnog učilišta "Doktor Franjo Tuđman" u Zagrebu 26. je rujna otvorena konferencija Human-Machine Interfaces and Gaming Technologies in Defence (Ljudsko-robotička sučelja i gaming tehnologije u području obrane). Organizatori međunarodne konferencije bili su Hrvatski klaster konkurentnosti obrambene industrije (HKKOI) i Europska komisija. Potporu organizatoru pružili su Ministarstvo obrane, Hrvatska vojska i druge

TEKST
Domagoj Vlahović

FOTO
Josip Kopi

institucije Republike Hrvatske. Cilj dvodnevног događaja bio je predstaviti trenutačna postignuća razvoja tehnologija i proizvoda iz područja ljudsko-robotičkih sučelja i gaming tehnologija, u svrhu obrane i sigurnosti. Uz predstavnike hrvatskih tvrtki članica HKKOI-ja, stranih tvrtki, institucija Republike Hrvatske i Europske unije te stručnjake iz industrijske i akademske zajednice i obrambeno-sigurnosnih sustava, na konferenciji je sudjelovao i izaslanik predsjednika Vlade RH i ministar obrane RH Mario Banožić, ministar regionalnog razvoja i fondova EU-a Šime Erlić, izaslanik načelnika i direktor GS OSRH general-bojnik Krešo Tuškan, državni tajnik MORH-a

Human-Machine interfaces and Gaming Technologies in Defence

Date: 26-27 September 2023

Location: Hrvatsko vojno učilište (Croatian Military Academy)
and Hotel ZONAR, ZAGREB, CROATIA

Context – Introduction to the Plan on Autonomous Systems

.eu

Zdravko Jakop, zapovjednik HVU-a general-bojnik Slaven Zdilar, predsjednik HKKOI-ja Goran Basarac, predstavnici ustrojstvenih cjelina MORH-a i Hrvatske vojske, oružanih snaga saveznika i partnera, Diplomatskog i Vojno-diplomatskog zbora i drugi.

U prigodnom obraćanju na otvaranju konferencije ministar obrane Mario Banović istaknuo je da je na njoj uspješno okupljen realan sektor – "sektor koji generira naš zajednički razvoj, prosperitet i definira okvire naše zajedničke, uspješne budućnosti." Istaknuvši značajnu ulogu HKKOI-ja, utvrdio je da je klanster uspješno okupio našu industriju na jedno mjesto, a odrađen je i vruhunski posao kad je u pitanju približavanje europskih fondova našoj obrambenoj industriji.

"Važno je istaknuti kako se potencijal naše obrambene industrije razvija i u izravnoj suradnji s Ministarstvom obrane i Hrvatskom vojskom," rekao je ministar, "a proizvođači vojne opreme i naoružanja imaju nezamjenjivu ulogu u razvoju sposobnosti te održavanju operativne spremnosti naših Oružanih snaga, odnosno obrambenog sustava u cijelosti". U nastavku, ministar je istaknuo da su godine neulaganja u hrvatski obrambeni sustav ostavile trag na opremi, ali i na ljudima. No, danas imamo najveći obrambeni proračun od Domovinskog rata, dodao je, nabrojivši tekuće projekte modernizacije i opremanja HV-a vezane uz avione Rafale, helikoptere Black Hawk, oklopna vozila Bradley i Patria, protuoklopni sustav RGW 90 i druge sustave." To nije naoružavanje za vođenje rata, nego za obranu i sigurnost, za stvaranje sigurnosne arhitekture koja je narušena ruskom agresijom na Ukrajinu." Istaknuo je i nove tehnologije te sposobnosti u području obrane i sigurnosti, kojima se bavi upravo ova konferencija. "Ljudsko-robotska sučelja i gaming tehnologije

будуćnost su u razvoju doktrina i načina djelovanja oružanih snaga. Ako pogledamo rat u Ukrajini, ondje se uz konvencionalne oblike ratovanja, među ostalim, testiraju, ali i vrlo operativno provode operacije bazirane na dronovima, pa i robotima. Jasno je, moramo ostati u koraku s razvojem tih novih doktrina i sposobnosti: moramo uvijek ostati otvoreni za nove ideje," zaključio je ministar, uz napomenu da će MORH biti uključen u sve aspekte i paralelno razmatrati potencijalne primjene svih budućih projekata i inicijativa u budućim sustavima Hrvatske vojske.

Ministar regionalnog razvoja i fondova EU-a Šime Erlić istaknuo je da je obrambena industrija sektor strateški iznimno bitan za Hrvatsku, te sve više postaje niša na kojoj gradimo svoju komparativnu konkurentsku prednost, a europski fondovi to su prepoznali.

Predsjednik HKKOI-ja Goran Basarac zahvalio je svim sudionicima i organizatorima konferencije na njihovu doprinisu. Istaknuo je nekoliko aktualnih projekata hrvatske obrambene industrije te njezinu izvrsnu suradnju s Ministarstvom obrane. "Na ovoj konferenciji želimo dokazati da imamo što pokazati Europi i svijetu," rekao je Basarac. Zapovjednik HVU-a general-bojnik Slaven Zdilar zaželio je svima dobrodošlicu na HVU i istaknuo da nove tehnologije imaju ključnu ulogu u obuci i obrazovanju časnika, a predsjednik Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO) Ante Janko Bobetko rekao je da se na konferenciji uživo prikazuje sinergija javnog i poduzetničkog sektora. Uoči otvaranja konferencije, sudionici su obišli izložbu proizvoda/sustava proizišlih iz projekata hrvatske obrambene industrije sufinanciranih iz ESI fondova. Prikazan je i kratki film koji je predstavio HKKOI i hrvatsku obrambenu industriju. Tijekom dva dana, na konferenciji je održano više različitih predavanja, prezentacija, demonstracija i panel-diskusija. Konferencija je govorila o tome kako se digitalne tehnologije mogu koristiti u obrani i koje su prednosti za bojno polje. Sučelja čovjek-stroj i gaming tehnologije, koje su temeljne tehnologije za simulacije i obuku, imaju ključnu važnost za obranu, posebno gledajući u budućnost. Mnoge ključne tehnologije za sigurnost i obranu sve više potječu iz civilne domene i koriste kritične komponente dvostrukе namjene, temeljna je misao konferencije. Govorilo se također o različitim obrambenim projektima koji se razvijaju i financiraju u okviru Europske unije.

VOJNA TEHNIKA // NOVOSTI

Ilustracija: Northrop Grumman

NOVI AMERIČKI PROJEKTIL ZRAK-ZEMLJA

Američko ratno zrakoplovstvo (USAF) dodijelilo je 25. rujna tvrtki Northrop Grumman ugovor za razvoj i isporuku novog projektila zrak-zemlja. U konkurenciji je bio još Lockheed Martin i L3 Harris. Sustavi za koje će tvrtka dobiti oko 705 milijuna dolara (667 milijuna eura) nose radni naziv Stand-in Attack Weapon (SiAW) i namijenjeni su naoružavanju borbenih aviona pete generacije. Isporuka prvih projektila očekuje se 2026., što znači da Northrop Grumman ima 36 mjeseci da koначno razvije oružje, prilagodi ga integraciji na avione i provede sva letna testiranja.

Prema riječima proizvođača, SiAW bi uz svoju nadzvučnu brzinu trebao ojačati USAF-ove sposobnosti pogađanja iz zraka meta na zemlji koje se brzo kreću i nalaze se dublje u protivničkom teritoriju. Među potencijalnim ciljevima zasad su integrirani sustavi protuzračne obrane (PZO), lanseri balističkih i krstarećih projektila, GPS ometači i protusatelitski sustavi. SiAW je namijenjen za korištenje na avionima F-35A Lightning II, a vjerojatno i na budućim bombarderima B-21 Raider. No, *stand-in* u njegovu nazivu znači da se avion koji ga nosi mora više približiti meti nego što je slučaj kod *stand-off* oružja. S druge strane, Northrop će razviti SiAW na osnovi svojeg projektila AARGM (Advanced Anti-Radiation Guided Missile), čija je objavljena brzina 2+ Macha, a novi projektil trebao bi biti još brži.

Domagoj Vlahović

Foto: Torsus

BUGARSKA BLIŽE STRYKERIMA

Foto: US DoD / Master Sgt. Cecilio Ricardo

Bugarski ministar obrane Todor Tagarev izjavio je 22. rujna da je vlasta njegove zemlje odobrila kupnju borbenih oklopnih vozila Stryker za potrebe oružanih snaga. Vrijednost isporuke iz SAD-a trebala bi iznositi oko 1,37 milijardi dolara (1,3 milijarde eura). Prema komentaru portala Defense News, to bi značilo da je europska zemlja, u skladu s najavama, uspjela smanjiti ukupnu cijenu. Naime, početkom rujna cijena je bila otprilike 1,5 milijardi dolara (1,42 milijarde eura) za 183 vozila. Doduše, Tagarev nije rekao koliko vozila obuhvaća nova cijena ni koji su drugi detalji posla. Ne treba zaboraviti ni da nabava mora proći odobrenje i u bugarskom parlamentu. Za realizaciju posla zadužena je tvrtka General Dynamics, koja bi, prema sadašnjim planovima, isporuku Strykera trebala započeti za dvije godine.

Domagoj Vlahović

OFF-ROAD AUTOBUS

Tvrta Torsus, specijalizirana za proizvodnju terenskih autobusa, sredinom rujna objavila je da proširuje suradnju s tvrtkom MAN Truck & Bus. Suradnja traje još od 2017. godine: Torsus bazira svoj terenski autobus Praetorian konfiguracije 4 x 4 na podvozju MAN-ova kamiona TGM. Osnovne konstrukcije Praetoriana ubuduće će se proizvoditi u MAN-ovoju tvornici u Starachowicama, gradu južno od Varšave.

Torsus nudi terenski autobus u različitim misijskim konfiguracijama, od onih za prijevoz turista pa

sve do onih za ruderstvo, sprečavanje nereda, specijalne operacije ili ulogu zapovjednog središta. Kako navodi tvrtka sa sjedištem u Pragu, Praetorian je osmišljen i izrađen tako da može svladati svaki teren, u svim vremenskim uvjetima, bilo gdje na svijetu. Zavareno podvozje Praetoriana sastoji se od 780 komponenti, uključujući 273 metra čeličnih profila ukupne mase 1182 kg te limene dijelove ukupne mase 351 kg. Autobus je dizajniran tako da može prevesti do 35 osoba i njihovu opremu i to u najtežim

radnim uvjetima. Osnovna je masa deset, a najveća dopuštena 13,4 t. Pokreće ga 6,9-litarski šestocilindrični MAN-ov dizelski motor od 290 KS. Autobus je dug 8,7 i širok 2,54 m. Osnovna cijena prikazana na internetskoj stranici tvrtke iznosi 236 900 eura. Vjerojatno prvi namjenski off-road autobus na svijetu, Praetorian već nekoliko godina privlači pozornost profesionalaca i zaljubljenika. Predstavljen je i na internetskoj stranici glasovitog BBC-jeva časopisa *Top Gear*.

Domagoj Vlahović

RATNA MORNARICA

Velika modernizacija OS-a Poljske dosad je bila usmjerenja na druge dvije grane, no u tijeku i na pomolu projekti su za ratnu mornaricu, što će okončati taj trend

MOĆNA I IZU

Tekst: Maja Plić Grželj

Ophodna korveta ORP Ślązak (241) snimljena 9. lipnja na međunarodnoj vježbi BALTOPS 2023. Jedini je brod u svojoj klasi. U uporabi je od 2019. i pripada Projektu 621, temeljenom na dizajnu MEKO A-100

ŠTAN BALTIKA?

RATNA MORNARICA

Prema podacima na internetskoj stranici CIA World Factbook, poljska mornarica (Marynarka Wojenna) imala je 2022. oko 7000 pripadnika djelatnog sastava, što je čini brojčano najmanjom granom oružanih snaga. Flota danas ima četrdesetak plovila različitih tipova te inačica. Sva su površinska osim jedne podmornice, a nose oznaku ORP (Okręt Rzeczypospolitej Polskiej), odnosno brod Republike Poljske. Poljska ratna mornarica bila je zbog geografskog položaja zemlje kroz povijest koncentrirana na Baltičko more. Međutim, kad je Poljska 1999. ušla u Sjevernoatlantski savez, njezina struktura i uloga počela se mijenjati. To posebno vrijedi za zadnjih nekoliko godina, kad se sigurnosna situacija na

na Baltiku puno sigurniji. Mornarica postaje važnija nego u prošlosti, posebno nakon incidenta na Sjevernom toku.

OŽIVLJENA KORVETA

Osnovne su zadaće poljske mornarice zaštita teritorijalnih voda i obale Republike Poljske te zaštita njezinih interesa u inozemstvu. Sekundarne se zadaće očituju u potpori zajedničkim operacijama u okviru pomorskih snaga NATO-a te operacijama traganja i spašavanja na Baltičkom moru. Što se tiče ustroja, do 1. siječnja 2014. bio je klasičan – grana je imala Zapovjedništvo na čelu s admiralom s tri zvjezdice. Danas je podijeljena između dvije ustrojstvene cjeline, tj. dva združena zapovjedništva Oružanih snaga. Unutar Operativnog zapovjedništva Oružanih snaga djeluje Središte za pomorske operacije sa sjedištem u lučkom gradu Gdyniji. Unutar Glavnog zapovjedništva OS-a je Mornarički inspektorat te operativne mornaričke postrojbe. Među potonjima je 3. flota brodova (3. Flotylla Okrętów), 8. flota Obalne obrane (8. Flotylla Obrony Wybrzeża), Mornarička raketna postrojba (Morska Jednostka Rakietowa) te Brigada mornaričkog zrakoplovstva Gdynia (Gdyńska Brygada Lotnictwa Marynarki Wojennej). Udarna je snaga 3. flota brodova, dok je 8. flota zadužena za minske/protuminiske i zadaće transporta postrojbi. Glavno oružje Mornaričke raketne postrojbe

Korvetu ORP Kaszub (240) nadzire poljski MiG-29. To je prvi brod koji je izgradila poljska brodograđevna industrija, a koji je sposoban izići na pučinske vode

Foto: US Navy / Mass Communication Specialist 2nd Class Sawyer Connally

istoku Europe stubokom promjenila. Nekadašnje ograničene operacije u zatvorenom moru te zadaće obalne obrane sve se više šire na integraciju te međunarodno djelovanje sa snagama NATO-a. No, za to je potreban niz programa modernizacije. Poljska želi pomorske snage sposobne za projekciju moći. Dosad je modernizacija bila usmjerenja na druge dvije grane, no i takvom trendu trebao bi doći kraj. S druge strane, ulazak Finske i skori ulazak Švedske u NATO znače da je strateški položaj poljske mornarice

čine pokretne obalne bitnice. Brigada mornaričkog zrakoplovstva zadužena je za promatranje, traganje i spašavanje te združeno djelovanje s brodovima ratne mornarice.

Danas su dva formalno najmoćnija broda poljske mornarice fregate američke klase Oliver Hazard Perry. Međutim, ORP General Kazimierz Pułaski (272) i ORP General Tadeusz Kościuszko (273) izgrađeni su kasnih 1970-ih. U flotu Američke ratne mornarice ušli su 1980. kao USS Clark i USS Wadsworth, a Poljska ih je preuzeila 2000. i 2002. godine. Jasno je da se oba bliže kraju vijeka uporabe. Poljska raspolaže i dvjema korvetama. ORP Kaszub (240) prvi je brod koji je izgradila poljska brodograđevna industrija, a koji je sposoban izići na pučinske vode. No, ni on nije mlad – u operativnoj je uporabi još od 1987. godine. Zato je ophodna korveta ORP Ślązak (241) puno mlađa. U uporabi je od 2019. i pripada Projektu 621, koji se temelji na dizajnu MEKO A-100 njemačkog brodogradilišta Blohm + Voss. Bilo je predviđeno da klasa nosi naziv Gawron te da

Fregata Krakowiak (bivši HMS Silverton). Britanci su je 1941. predali poljskoj mornarici u egzilu

Foto: US Naval History and Heritage Command

ima sedam brodova. Gradnja Ślązaka započela je još 2001. u brodogradilištu Stocznia Marynarki Wojennej u Gdyniji, no zbog različitih financijskih i drugih problema otkazana je, kao i cijela klasa. Ipak, na kraju je odlučeno dovršiti barem prvi brod, što je i učinjeno, ali višenamjenska korveta postala je ophodna. Duga je 95,4 m, široka 13 m, s gazom 4,2 m i istisninom 2200 t. Naoružanje čini pramčani top OTO Melara SR kalibra 76 mm, dva topa Marlin-WS kalibra 30 mm, četiri strojnice kalibra 12,7 mm i četiri laka PZO lansera Grom. Iz ovog tisućjeća potječe i zapovjedni brod protuminskih snaga ORP Kontradmiral Xawery Czernicki.

TRI, PA TRI BRODA

Jedan je od najvažnijih novih programa koji su po narudžbi ratne mornarice razvili poljski brodograditelji Projekt br. 258, čija su okosnica brodovi za protuminska djelovanja klase Kormoran II. Kormoran je bio prvi autentični poljski vojnogbrodograđevni program nakon stanke od čak 23 godine. Ugovor za prototip i još dva dodatna broda u seriji potpisani je 2013., a gradnja je započela već sljedeće godine. Prvi brod, ORP Kormoran (601), porinut je u brodogradilištu Remontowa u Gdašku 2015. godine, a 2017. ušao je u aktivnu uporabu

PODRIJETLO I POVIJEST

U srednjem vijeku poljska se plovidbena tradicija odnosila ponajprije na glavne rijeke. No, 1463. kombinirana je poljsko-pruska flota kod Vislanskog zaljeva porazila teutonske brodove. Zahvaljujući Drugom torunskom miru (1466.), Poljskoj je priključena važna luka Gdańsk, što je značilo da će imati i snažnu ratnu flotu. Iako je poljsko-litavska državna unija bila dominantna sila u srednjoj i istočnoj Europi između XVI. i XVIII. stoljeća, ni ratna ni trgovачka mornarica nisu pratile taj razvoj. Razlog je bila relativno mala obala i ograničen pristup Atlantiku s Baltičkog mora. Nakon niza za Poljsku nesretnih okolnosti, zemlja je podijeljena krajem XVIII. st. i dugo je nije bilo na političkom zemljovidu Europe. Sve do završetka Prvog svjetskog rata. Prva vlada neovisne Poljske osnovana je 7. studenog 1918., a moderna ratna mornarica ustrojena je tri tjedna poslije toga po nalogu zapovjednika oružanih snaga Józefa Piłsudskog (1867. – 1935.). Flotu je ispočetka činilo nekoliko njemačkih torpednih čamaca, a do početka Drugog svjetskog rata iz zapadnih je zemalja nabavljeno nekoliko brodova, uključujući podmornice i razarače. No, oni nisu bili dovoljni da mornarica izide iz Baltika, a u rujnu 1939. napala su je dva moćna protivnika: nacistička Njemačka i komunistički SSSR. Zbog prethodnog, dobro razrađenog plana, dio podmornica i površinskih brodova uspio se izvući prema Velikoj Britaniji. Zahvaljujući njima i nekim britanskim plovilima, poljski mornari mogli su nastaviti borbu protiv nacija.

Poljska je nakon Drugog svjetskog rata ostala iza željezne zavjese. Neka su plovila kupljena od SSSR-a, a neka su bila domaće proizvodnje. Područje operacija u okviru Varšavskog pakta ostalo je ograničeno na Baltik.

Porinuće broda za protuminsko djelovanje Kormoran u brodogradilištu Remontowa u Gdašku 2015. godine

Foto: Ministerstwo Obrony Narodowej / G.Romanowski/DKS/MON

nakon brodograđevnih i primopredajnih pokusnih plovidbi, odnosno ispitivanja. Drugi brod, ORP Albatros (602), ušao je u uporabu u studenom 2022.; treći, ORP Mewa (603), u veljači 2023. U lipnju 2022. država je potpisala još jedan ugovor za tri dodatna broda klase Kormoran. Remontowa Shipbuilding započeo je 28. ožujka ove godine svečanošću rezanja prvog lima gradnju četvrtog broda – ORP Jaskółka. Brodovi za protuminsko djelovanje klase Kormoran dugi su preko svega 58,5 m, široki 10,3 m, imaju gaz 2,7 m, a istisnina pri maksimalnom stanju krcanja iznosi 830 tona. Brod pokreće dva dizelska motora MTU 8V369TE74L, koja razvijaju 970 kW kako bi se postigla brzina do 15 čvorova (27,8 km/h). Glavno oružje instalirano na ORP Kormoran topnički je sustav Wróbel II kalibra 23 mm. Međutim, idući brodovi dobivaju novorazvijeni sustav OSU-35 s topom kalibra 35 mm.

Helikopter PZL W-3T Sokół provodi traganje i spašavanje na vježbi BALTOPS 2023

Foto: US Navy / Mass Communication Specialist 2nd Class Mario Coto

MORNARIČKO ZRAKOPLOVSTVO

Poljske mornaričke zrakoplovne postrojbe u svojem sastavu većinom imaju avione i helikoptere pretežito sovjetskog dizajna, koje je proizvela domaća zrakoplovna industrija. Među njima su avioni PZL An-28 / PZL M28 različitih inačica (ukupno 14 letjelica). Služe za transport, pomorsku ophodnju i otkrivanje podmornica, nadzor i pretraživanje... Tu su i helikopteri namijenjeni protupodmorničkom djelovanju Mi-14PŁ (6), ali i američki helikopteri jednake namjene Kaman SH-2G Super SeaSprite (četiri letjelice), kupljeni zajedno s fregatama Oliver Hazard Perry. Mornarica ima i tri transportna helikoptera Mi-2 te osam PZL W-3 Sokół za traganje i spašavanje. Tvrta PZL Świdnik, inače u vlasništvu talijanskog Leonarda, redovito nadograđuje potonje letjelice na najnoviju inačicu. Ostatak flote pri kraju je vijeka uporabe.

Očekuje se isporuka četiri novih helikoptera AW101 Merlin. Prema ugovoru potpisanim 2019., plan je bio da ih Leonardo isporuči do 2022. Međutim, to je odgodeno zbog pandemije i prekinutih lanaca opskrbe. Merlini su namijenjeni za protupodmorničko ratovanje te redovito i borbeno traganje i spašavanje. Zna se da će helikopteri imati Thalesov niskofrekventni sonar za uranjanje FLASH (Folding Light Acoustic System for Helicopters). Ispod trupa poljskih Merlinina testiranih u Leonardovu britanskom pogonu u Yeovilu mogao se vidjeti AESA radar Seaspray. Prvi helikopter isporučen je početkom kolovoza 2023. Uskoro se može očekivati još Merlinina s obzirom na to da ratna mornarica treba zamijeniti više helikoptera.

I ne samo to, treba i lakše brodske helikoptere, koji će se nabaviti u okviru programa Kondor. Ministarstvo obrane planira nabaviti četiri do osam helikoptera najveće mase pri polijetanju do 6500 kg kako bi zamijenili helikoptere Kaman SH-2G. Među potencijalnim je ponudama Bellov UH-1 Venom, Airbus Helicoptersov AS 565 i Leonardov AW159. Baza helikoptera kupljenih unutar programa Kondor bit će fregate klase Miecznik.

Poljska mornarica planira u okviru programa Gryf kupiti taktičke UAV-ove srednjeg dometa. Tijekom sajma MSPO 2022 predstavljene su dvije potencijalne ponude. Poljska WB Grupa zajedno s konzorcijem U-TacS (Elbit Systems i Thales) nudi letjelicu Watchkeeper X, a Leonardo letjelicu Falco EVO.

Poljski helikopter W-3T iznad fregate ORP Generał Kazimierz Pułaski (272), starijeg broda američke klase Oliver Hazard Perry (dolje)

Važan je dio klase Kormoran sustav za upravljanje borbom Ship COmbat Tactical – Minehunter (SCOT-MI), koji je produkt domaće pameti. Razvio ga je Odjel za istraživanje i razvoj Centra za pomorsku tehnologiju (Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Centrum Techniki Morskiej – OBR CTM). S obzirom na protuminske zadaće, jedan od ključnih sustava na ORP Kormoranu jest Kongsbergova autonomna ronilica HUGIN 1000, koja može nositi sonarne i senzorske uređaje, među kojima je sonar HISAS 1032 (High Resolution Iterferometric Synthetic Aperture Sonar). Tu je i daljinski upravljano Saabovo vozilo za otkrivanje mina Double Eagle Mk III s dvofrekvenčnim širokopojasnim sonarom s antenskim sklopolom SHL-300. Potonji uređaj proizveo je OBR CTM, baš kao i trofrekvenčni širokopojasni MCM sonar visoke rezolucije SHL-101/TM ugrađen na trup broda. Vozilo Double Eagle na drugim je dvama brodovima u klasi zamijenjeno američkim proizvodima: ronilicom Gavia tvrtke Teledyne Marine opremljenom sonarom za bočno skeniranje EdgeTech 2205. Osim toga, Poljska za klasu Kormoran II kupuje i tegljene sonare sa sintetiziranim slikom Katfish 180 kanadske tvrtke Kraken Robotics. Za podršku roniocima koji sudjeluju u uništavanju mina, brodovi su opremljeni hiperbaričnom komorom i 6,2 m dugim brodicama na vodomlazni pogon.

RATNA MORNARICA

SNAŽNE SABLJARKE

Što se tiče površinske flote, najveći se projekt modernizacije odnosi na fregate Miecznik (sabljarka). U konkurenciji za dizajn bio je britanski projekt Arrowhead 140PL tvrtke Babcock, španjolski projekt F-100PL tvrtke Navantia te njemački MEKO A-300PL tvrtke TKMS. U veljači 2022. odabran je Arrowhead 140 te je Babcock postao partner poljskog konzorcija PGZ-MIECZNIK u kojem su brodograđevne tvrtke PGZ Stocznia Wojenna (PGZ Naval Shipyard) i Remontowa.

Projekt Arrowhead 140 bio je polazište i za fregate Type 31 (klasa Inspiration) za britansku mornaricu. Poljska klasa Miecznik imat će, barem za početak, tri broda. Financijska vrijednost projekta procjenjuje se na dvije milijarde dolara. Od samog početka realizacije projekta u ožujku 2022. počele su aktivnosti kojima će biti poboljšane proizvodne mogućnosti, kao i mogućnosti održavanja brodogradilišta PGZ Stocznia Wojenna. To uključuje modernizaciju proizvodnih hala, izgradnju potpuno novih postrojenja za završnu montažu i novu halu za linijsko opremanje. Istodobno je, u odvojenom postupku, za klasu odabran integrirani borbeni sustav – Thalesov TACTICOS (Tactical Information and Command System).

U drugoj fazi programa višenamjenskih fregata Miecznik konzorcij je razvijao idejni projekt s uključenom tehničkom analizom i analizom troškova. To je trebalo biti provedeno do siječnja 2023.

Treća je faza programa izgradnja prve fregate – prototipa – opremljene integriranim borbenim sustavom i sposobne za provođenje temeljnih brodograđevnih ispitivanja. Rezanje prvog lima namijenjenog prvoj fregati bilo je nedavno, 16. kolovoza, što je u skladu s planom.

Foto: Saab

Švedski HSwMS Artemis na fotografiji koju je objavio Saab. Taj će dizajn biti temelj i za poljska plovila jednake namjene

SIGINT BROD

U ožujku 2018. u poljskom brodogradilištu Nauta započela je gradnja novog broda posebne namjene SIGINT (Signal Intelligence) za švedsku mornaricu. Svečanosti su nazočili i dužnosnici švedske tvrtke Saab, koja je 2017. odredila Nautu za podgovaratelja u tom projektu. Brod je trebao biti izgrađen i ispitati u Poljskoj, a prije isporuke opremljen u Saabovu brodogradilištu u Karlskroni. SIGINT plovila poznata su i kao špijunski brodovi, a služe ponajprije za presretanje i analizu radiosignala. Nazvan HSwMS Artemis, brod je prema zadnjim podacima dug 74,6 m i brutoistisnine 3000 tona. Trebao je biti isporučen švedskoj mornarici još 2020. godine. Međutim, poljsko brodogradilište zapalo je u finansijske probleme i nije moglo dovršiti brod, pa je 2021. dotegnjen u Švedsku, u Karlskronu. Ondje se dovršava i oprema te treba najkasnije 2024. ući u operativnu uporabu. Projekt je u studenom 2022. krenuo u novom smjeru. Ministarstvo obrane Poljske potpisalo je sa Saabom ugovor za nabavu dvaju SIGINT brodova za svoju mornaricu. Temelj im je projekt iz kojeg je nastao HSwMS Artemis, no gradit će se u brodogradilištu Remontowa. Većina je informacija vezanih uz ugovor povjerljiva. Objavljeni su podaci da je rok isporuke 2027. i da će akvizicija stajati Poljsku oko 620 milijuna eura. Gradnja prvog broda počela je 27. travnja 2023. rezanjem limova, a kobilica je položena 27. srpnja.

Gradnja i opremanje plovila trebali bi biti dovršeni u lipnju 2027. Nakon toga predviđeno je 11 mjeseci ispitivanja. To će uključivati vlastita ispitivanja u samom brodogradilištu (na doku) te seriju brodograđevnih, a potom i primopredajnih ispitivanja na moru. Cjelokupni program ispitivanja bit će dovršen isporukom prvog broda u lipnju 2029. Isporuka sljedećih dvaju brodova (Wicher i Huragan) zakazana je za rujan 2029. i kolovoz 2030., a ulazak u operativnu uporabu po godinu nakon toga. Od ovog kolovoza spominje se i opcija gradnje pet dodatnih fregata.

Foto: US Navy / Mass Communication Specialist 2nd Class Sawyer Connally

RATNA MORNARICA

Foto: Ministerstwo Obrony Narodowej / Leszek Chemperek CO/MON

Osnovne su brodograđevne značajke fregata klase Miecznik: duljina 138,7 m, ukupna širina 19,7 m, gaz 5,5 m, maksimalna istinsina 7000 tona. Planirano je da članova mornaričkog osoblja bude između 100 i 120, a ukupne posade 160, uključujući posadu helikoptera ili specijalne snage potrebne za posebne zadaće i operacije. Pogonski sustav čine četiri dizelska motora snage potrebne za postizanje najveće brzine do 28 čvorova (51,9 km/h). Brod će biti potpuno autonoman u 30-dnevnoj misiji bez ponovne opskrbe na moru, s doplovom 6000 NM (11 112 km) pri brzini od 18 čvorova (33,3 km/h). Naoružanje će činiti topnički i raketni sustavi, uključujući projektili koji se lansiraju iz vertikalnih lansera (opširnije o fregatama Miecznik v. tekst Od klase Huitfeld do klase Inspiration, HV br. 683).

NAJVEĆA ODLUKA

U ljetu 2021. iz uporabe su povučene zadnje dvije podmornice njemačke

**Rezanje prvog
lima namijenjenog
prvoj fregati
Miecznik bilo
je nedavno, 16.
kolovoza 2023.**

klase Kobben koje su bile u operativnoj uporabi poljske mornarice. Poljska danas raspolaže tek jednom podmornicom – ORP Orzeł (291). Riječ je o starom plovilu sovjetskog podrijetla: pripada klasi Kilo i izgrađena je 1986. godine. Najstarija je od preostalih podmornica te brojne klase. Neki izvori navode da su borbene mogućnosti podmornice vrlo ograničene i može se rabiti samo za obuku i održavanje vještina posade.

Poljska je već pokušala pokrenuti novi projekt nabave podmornica: 2010-ih radilo se na programu Orka, tj. nabavi dvaju plovila s mogućnostima lansiranja krstarečih projektila. Razmatralo se i privremeno rješenje. Poljska je 2019. pregovarala sa Švedskom o preuzimanju dviju povučenih dizelsko-električnih podmornica klase Västergötland. No, akvizicija nije provedena. Kako je u modernizaciji mornarice težište stavljen na fregate Miecznik, pitanje podmornica ostalo je u zapečku. No, program je još uvijek u planovima modernizacije OS-a Poljske (2021. – 2035.). Vrijednost potencijalnog ugovora procjenjuje se na dvije milijarde eura. Ministarstvo obrane Poljske još uvijek razmatra program Orka, a u medijima se pojavljuju informacije da svoje proizvode nudi više brodograditelja. Francuski Naval Group predlaže podmornice klase Scorpène s projektima NCM; Thyssen-Krupp Marine Systems mogao bi isporučiti podmornice Type 212CD; Švedski Saab Kockums podmornice A26. Spominjala se i španjolska tvrtka Navantia s podmornicama S-80.

Poljska danas
raspolaze jednom
podmornicom – ORP
Orzeł (291). Riječ je
o plovili klase Kilo
izgrađenom 1986.
godine

Zanimljive najave iz službenih izvora stigle su 24. svibnja ove godine. Zamjenik premijera i ministar nacionalne obrane Mariusz Błaszcak najavio je povratak programa Orka. Rekao je da ministarstvo planira krajem ove godine pokrenuti proceduru kupnje podmornica s transferom potrebnih tehnologija koje želi dobiti offset nabavom.

Detalji tehničkih zahtjeva za nove podmornice zasad nisu poznati, no Błaszcak je iznio neka očekivanja. Poljska želi plovila koja će moći provoditi dugotrajne misije, imati veliki kapacitet nošenja i uporabe borbenih sustava te fleksibilnu konfiguraciju. Ministar je naglasio i potrebu za velikim *stealth* sposobnostima pri najvećim brzinama i pod vodom. To, prema navodima analitičara, znači zahtjev za AIP sustav, tj. zračno neovisnu propulziju. Osim torpeda, naoružanje podrazumijeva lansere krstarećih projektila koji mogu pogadati mete duboko u protivničkom teritoriju.

Analitičare je zaintrigiralo što je Błaszcak spomenuo kako pažljivo prati program jurišnih podmornica na nuklearni pogon (SSN) za australsku mornaricu. Teško je zamisliti da bi poljska mornarica, čiji je fokus zatvoreno Baltičko more, imala

potrebu za SSN-ovima. U svakom slučaju, osim spomenutih ponuđača podmornica, u krug su ušli i Britanci, tj. poljski partner Babcock. Tu su i Južnokorejci, koji Poljskoj već isporučuju moćne kopnene oružne sustave, kao i avione.

Južnokorejska velika konvencionalna podmornica klase KSS-III, opremljena AIP-om i naoružana vertikalnim lanserima za krstareće rakete i balističke rakete s konvencionalnim punjenjem, mogla bi se pokazati kao atraktivna ponuda za Poljsku.

Foto: PGZ Stocznia Wojenna

OSU-35K vidljiv na pramcu broda za protuminsko djelovanje ORP Mewa. Fotografiju je objavilo brodogradilište PGZ Stocznia Wojenna nakon ceremonije podizanja zastave

BRODSKI ORUŽNI SUSTAV OSU-35K

Tvrte PIT-RADWAR i ZM Tarnów zajedno rade na mornaričkom topničkom sustavu za protuzračnu obranu OSU-35K. Kako navode proizvođači, u njegovoj konstrukciji uvelike se rabe kompoziti ugljičnih vlakana i epoksida. Glavni je dio automatski top AM-35K s cijevi Oerlikon kalibra 35 mm. Sustav je opremljen dvostrukim mehanizmom punjenja s remenom, tako da top može koristiti dvije vrste streljiva – airburst (ABM) i potkalibarno. OSU-35K ima vlastiti sustav upravljanja paljborom BSKO-35K koji može raditi u automatskom, poluautomatskom i ručnom načinu (modu). BSKO-35K može se usto uvezati sa sustavima za upravljanje bojišnicom. Tu je i integrirano kućište za promatranje i praćenje ZGS-35K, koje koristi TV i infracrvenu kameru, laserski daljinomjer visoke frekvencije (30 Hz), videostragač i sustav za identifikaciju prijatelj-protivnik IKZ-50P. Dio je sustava i pričuvna konzola za upravljanje paljborom RSKO-35K. OSU-35K dizajniran je kao univerzalni PZO sustav vrlo kratkog dometa (VSHORAD). Može djelovati protiv zrakoplova te projektila. Na brodovima klase Korroman II i Miecznik bit će integriran s brodskim sustavom borbenog upravljanja. Stoga PIT-RADWAR radi na integraciji sustava OSU-35K s Thalesovim TACTICOS-om koji će se rabiti na fregatama klase Miecznik.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE POTENCIJALE

Na temelju članka 62. stavka 2. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 50/16, 30/18 i 125/19) i točke VIII. Odluke o osnivanju Povjerenstva Ministarstva obrane za utvrđivanje prijedloga kandidata za imenovanje odnosno upućivanje na dužnosti vojnog izaslanika i druge vojno-diplomatske dužnosti te dužnosti u međunarodnim organizacijama i vojnim predstavništvima, KLASA: 023-03/16-03/1, URBROJ: 512-01-16-169 od 13. travnja 2016., objavljuje

INTERNI OGLAS

za popunu dužnosti, MND-C, Mađarska

1. assistant to Chief of Staff (ACOS) G 5/7, OF 4/5

Uvjeti:

- znanje engleskog jezika: STANAG 3333 ili ALCPT 85 %
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom poslova (NATO Job Description).

2. voditelj Odjela (G35), OF-4

Uvjeti:

- znanje engleskog jezika: STANAG 3333 ili ALCPT 85 %
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom poslova (NATO Job Description).

3. voditelj Odjela (Log Plans), OF- 3/4

Uvjeti:

- znanje engleskog jezika: STANAG 3333 ili ALCPT 85 %
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom poslova (NATO Job Description).

4. voditelj Odsjeka (CCIRM), G2, OF-2/3

Uvjeti:

- znanje engleskog jezika: STANAG 3333 ili ALCPT 85 %
- sigurnosni certifikat: COSMIC TOP SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom poslova (NATO Job Description).

5. stožerni časnik (Land Planner), OF 3/4

Uvjeti:

- znanje engleskog jezika: STANAG 3333 ili ALCPT 85 %
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom poslova (NATO Job Description).

6. stožerni časnik (CIS OPS), OF-3

Uvjeti:

- znanje engleskog jezika: STANAG 3333 ili ALCPT 85 %
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom poslova (NATO Job Description).

7. stožerni časnik (Psy Ops), OF-2/3

Uvjeti:

- znanje engleskog jezika: STANAG 3333 ili ALCPT 85 %
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom poslova (NATO Job Description).

8. stožerni časnik za Vojnu policiju (Provost Marshall), OF-3/4

Uvjeti:

- znanje engleskog jezika: STANAG 3333 ili ALCPT 85 %
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom poslova (NATO Job Description).

9. stožerni dočasnik (Training and Exercise), OR 6/7

Uvjeti:

- znanje engleskog jezika: STANAG 2222 ili ALCPT 80 %
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom poslova (NATO Job Description).

10. stožerni dočasnik (CIS Ops/OPSCEN), OR-6/7

Uvjeti:

- znanje engleskog jezika: STANAG 2222 ili ALCPT 80 %
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom poslova (NATO Job Description).

11. stožerni dočasnik (IM-LOGFAS), OR-6/7

Uvjeti:

- znanje engleskog jezika: STANAG 2222 ili ALCPT 80 %
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET

- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom poslova (NATO Job Description).

12. prvi dočasnik (Command Senior Enlisted Leader), OR-9

Uvjeti:

- znanje engleskog jezika: STANAG 2222 ili ALCPT 80 %
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom poslova (NATO Job Description).

Predviđeno vrijeme upućivanja na sve dužnosti je kolovoz 2024., na rok do četiri godine.

Kandidati osim propisanih uvjeta moraju ispunjavati uvjete iz članka 34. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta za interesirani kandidati dostavljaju na adresu: Ministarstvo obrane Republike Hrvatske, Uprava za ljudske potencijale, Sektor za razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima, Stanićeva 6, 10 000 Zagreb.

Rok za podnošenje prijava je 14 dana od dana objave u Hrvatskom vojniku.

Ako se kandidati prijavljuju na više dužnosti, potrebno je za svaku od dužnosti dostaviti zasebnu prijavu.

Kandidati koji ispunjavaju formalne uvjete bit će pozvani na razgovor pred Povjerenstvom Ministarstva obrane za utvrđivanje prijedloga kandidata za imenovanje odnosno upućivanje na dužnosti vojnog izaslanika i druge vojno-diplomske dužnosti te dužnosti u međunarodnim organizacijama i vojnim predstavništvima, koji će se održati na hrvatskom i engleskom jeziku.

Napomena: zainteresirani kandidati moraju imati važeći rezultat testiranja znanja engleskog jezika (STANAG test vrijedi tri godine od testiranja, ALCPT test vrijedi godinu od testiranja), odnosno dokaz o tome dostaviti do zaključenja internog oglasa.

PODLISTAK

TENK - VLADAR KOPNENIH BOJIŠNICA (XIII. DIJ)

Izraelska Merkava 5 vjerojatno je prvi tenk najnovije generacije koji će zaista zaživjeti u serijskoj proizvodnji. Razvoj ruske Armate obilježen je brojnim teškoćama, a njemački Panther teško da će u skorije vrijeme dobiti ozbiljne narudžbe

TEKST
Mario Galić

NEPOTVRDENI

Sovjetski Savez bio je 1950-ih svjetski predvodnik u razvoju novih tenkova. Tako je trebalo biti i s Rusijom 2010-ih, kad je tamošnja vojna industrija predstavila prvi tenk pete generacije, nazvan T-14 Armata. Razvoj je, prema russkim izvorima, započeo i prije 2010., kad je službeno okončan razvoj tenka T-95. Dakle, razvoj projekta Objekt 148 započeo je 2009. godine.

Teoretski je T-14 Armata koncepcionalni najnapredniji tenk na svijetu, koji bi mogao postaviti nove standarde. Uvjet je da se ta rješenja pokažu uspješnim. Najveća je inovacija kupola bez posade i smještaj triju članova (zapovjednika, ciljača i vozača) u dodatno zaštićenu kapsulu u prednjem dijelu vozila. Takav

smještaj omogućio je smanjenje razine zaštite za kupolu. S druge strane, činjenica da u kupoli nema posade nije smanjila njezinu veličinu. Štoviše, visina Armate iznosi čak 2,7 m (3,3 m s motričkim modulom zapovjednika). Za razliku od nje, visina T-90 je 2,22 m. Veličina kupole još je neobičnija kad se u obzir uzme da je u nju ugrađen top 2A82-1M kalibra 125 mm, koji je nastao razvojem topa 2A46 (opširnije v. IX. nastavak podlistka, HV br. 688). Ruski izvori tvrde da je 2A82-1M znatno bolji od prethodnika, ali i da ima bolje borbene odlike od Rheinmetallova topa 120 mm L/55. S obzirom na to da je zadržan top od 125 mm s dvodijelnom granatom, zadržan je i stari automatski punjač.

Najbolje objašnjenje za nepotrebno veliku kupolu bez posade jest da je unaprijed pripremljena za ugradnju topa 2A83 kalibra 152 mm. Iako ga russki izvori rado spominju, o tom se oružju zna vrlo malo. Skor početak njegove ugradnje najavljuje se još od 2015., kad je Armata prvi put javno predstavljena. Razvoj je započeo davni 1980-ih u SSSR-u. Prvi je prototip 1990. ugrađen u eksperimentalno vozilo Objekt 292. Međutim, raspad SSSR-a 1991. zaustavio je razvoj na više od deset godina. Obnovljen je zajedno s početkom razvoja tenka T-95. Međutim, s vremenom je postalo jasno da s razvojem 2A83 nešto nije u redu. Problem je u masi cijevi koja je tolika

Jedna od fotografija Pantera koju je objavio Rheinmetall. Od mogućih kupaca zasad se spominjala Ukrajina, a iz Mađarske stižu najave o sudjelovanju u razvoju

PETA GENERACIJA

da, kad bi se ugradila u kupolu Armat, to više ne bi bio tenk već samohodni top. Ili, kako su ga opisali projektanti UralVagonZavoda u jednom tekstu objavljenom još 2016. – borbeno artiljerijsko vozilo. Ne iznenađuje stoga da je nekoliko prototipova 2A83 radi daljnog testiranja ugrađeno u samohodne haubice 2S19 Msta.

NIŠTA OD JAČEG TOPA

Ove bi godine u operativnu uporabu trebao ući dugoočekivani izraelski tenk Merkava 5 Barak. Portal Army Recognition objavio je 22. siječnja 2023. da je jedan prototip predan izraelskoj vojsci na testiranje. Očekivalo se da Merkava 5 mogla donijeti mnoge

novosti, pa čak i potpuno novu koncepciju sličnu Armati s posadom u tijelu i kupolom bez posade. No, ona će ipak biti tek nastavak razvoja Merkave 4. Zasigurno neće dobiti dugo najavljen top od 140 mm, već će zadržati 120-milimetarski, proizvod tvrtke Israel Military Industries. Za zaštitu tenka i posade bit će zadužen aktivni sustav obrane Trophy. Pravi napredak bit će na polju informatike. Ministarstvo obrane Izraela predstavilo je u kolovozu 2019. program Carmel, čiji je cilj bio dokazati mogućnosti automatizacije djelovanja borbenih vozila uz pomoć naprednih senzora, prijenosa podataka u realnom vremenu i umjetne inteligencije. Težište razvoja na dokazivanju je mogućnosti umreženog djelovanja svakog pojedinog vozila unutar složene zapovjedne strukture. Ona bi obuhvatila druga vozila određene postrojbe, ali i ostale snage uključene u operacije, pri čemu se koordinacija borbenih djelovanja mora odvijati u realnom vremenu. Svi uključeni djeluju združeno i koordinirano unutar automatiziranog zapovjedno-nadzornog sustava C4I (Command, Control, Communications, Computers,

PODLISTAK

and Intelligence). Podrazumijeva se automatizirani sustav prikupljanja podataka sa što više izvidničkih platformi te njihova obrada u realnom vremenu (s pomoću različitih oblika umjetne inteligencije). Izraelci žele i automatizirano koordinirano djelovanje svim uključenim snagama, po mogućnosti sa što manjim uplitanjem ljudskog faktora.

POGLED KROZ OKLOP

U programu Carmel sudjelovale su tvrtke Elbit Systems, Rafael Advanced Defense Systems i Israel Aerospace Industries (IAI). Najboljim je proglašen prijedlog tvrtke Elbit Systems. On koristi sustav Torch-X Command & Control (prije TORC2H), koji je već u uporabi u izraelskoj vojsci. To je C4ISR (Command, Control, Communications, Computers, Intelligence, Surveillance and Reconnaissance) zapovjedni sustav koji ima visoku razinu automatizacije. Glavna mu je odlika da u realnom vremenu prikuplja i obrađuje podatke iz više različitih izvora i svih dimenzija operativnog djelovanja: zraka, kopna, mora... Torch-X služi i za preciznu koordinaciju djelovanja. Primjerice, kad se cilj otkrije, Torch-X u realnom vremenu određuje oružje kojim će taj cilj biti napadnut. Međutim, to znači da sve te platforme moraju imati Torch-X, a to nije bio slučaj kod tenkova Merkava 4. S druge strane, sve Merkave 5 trebale bi ga imati, a još će dobiti borbeno računalo koje će se uvelike ostanjati na umjetnu inteligenciju. Tenku će stoga moći biti povjereni i zadaće kao što je odabir ciljeva otkrivenih sustavom Torch-X. Posade tenkova i dalje će moći samostalno uočavati i uništavati ciljeve te preuzeti sve radnje umjetne inteligencije. Treća velika novina za izraelske tenkove bit će kaciga slična najmodernejšim pilotskim: IronVision Helmet Mounted Display. Imat će je svi članovi posade Merkave 5, a proizvođač Elbit navodi da će se na njezinu viziru unutar 360 stupnjeva *kroz oklop* moći vidjeti taktička slika bojišta. Izraelski tenkisti vidjet će kroz vizir sintetiziranu sliku okolnog terena, ali i prikaz te objašnjenja podataka o zaprekama, ljudima, vozilima, prijetnjama... Kombinacija nadzorno-zapovjednog sustava TORC2H, borbenog računala, kacige

Foto: Rafael

Izraelska Merkava u akciji. Na fotografiji su vidljive komponente sustava aktivne zaštite Trophy, koje će imati i Merkava 5

Ruska T-14 Armata na izložbi Armiya 2018. Početak prave serijske proizvodnje ostaje nepoznаница

IronVision i drugih senzora te elektroničkih sustava višestruko će povećati sposobnosti Merkave 5 u odnosu na Merkavu 4. Naoružanje i razina zaštite ostaju jednaki. U svakom slučaju, vrlo je izgledno da će Merkava 5 biti prvi tenk pete generacije koji će zaista zaživjeti u serijskoj proizvodnji. S druge strane, razvoj ruske Armate obilježen je brojnim teškoćama.

IZNENAĐENJE IZ RHEINMETALLA

Aktivni projekt tenka pete generacije ima i njemačka tvrtka Rheinmetall, koja je u lipnju 2022. na pariškom sajmu Eurosatory predstavila potpuno novi prototip tenka KF51 Panther. Pritom su svi bili iznenadeni, i to iz puno razloga. Prvo, Rheinmetall nije proizvođač tenkova, barem nije bio do sada. Drugi, Rheinmetall je na sličnim manifestacijama izlagao samo demonstratore tehnologije, a ne tenk spremjan za serijsku proizvodnju. Treći i najveći, Panther je naoružan topom Rh-130 L/52 130 mm s glatkom cijevi, također spremnim za serijsku proizvodnju. Do lipnja 2022. jedini novi kalibar za NATO-ove tenkove bio je 140 mm, pa je pojava za upo-

Foto: Boevaya mashina / Wikimedia Commons / CC BY-SA 4.0

Izraelski vojnici
opremljeni
C4ISR
zapovjednim
sistom
Torch-X u
stožernoj inačici

Foto: Elbit Systems

rabu spremnog Rheinmetallova topa od 130 mm bila prilično iznenadenje. Rheinmetall je top i tenk razvio vlastitim novcem, bez pomoći države, pa je stoga 5. prosinca 2022. objavio da će započeti samostalnu kampanju privlačenja kupaca, prije svega dosadašnjih korisnika Leoparda 2. No čini se da bi prvi kupac mogla biti zemlja koja je tek dobila Leoparde – Ukrajina. Njemačke dnevne novine specijalizirane za poslovne vijesti *Handelsblatt Business* objavile su 10. veljače 2023. da je Armin Papperger, glavni izvršni direktor Rheinmetalla, potvrdio da pregovara s Ukrajinom o isporukama više tvrtkinih proizvoda, uključujući borbenu vozila pješaštva Lynx i tenkove KF51 Panther. Postigne li se dogovor, prvi tenkovi bili bi isporučeni Ukrajini za 15 do najviše 18 mjeseci od tog dana. Tekst u *Handelsblattu* spominje proizvodnju u Njemačkoj i/ili Mađarskoj (Kijevu je druga opcija zasigurno neprihvatljiva). Neka su izvješća spominjala i mogućnost licencijske proizvodnje u Ukrajini. Mađarski premijer Viktor Orbán spomenuo je ovog kolovoza na TikToku mogućnost proizvodnje Panthersa u svojoj zemlji. Mađarska je već naručila 218 Rheinmetallovih borbenih vozila pješaštva Lynx KF41, od kojih će 172 biti proizvedena u Mađarskoj, tj. u pogonu Rheinmetall Hungary Zrt.

u Zalaegerszegu. Orbán je najavio da bi se u tom pogonu za potrebe mađarske vojske mogli proizvoditi i tenkovi KF51 Panther. Prototip tenka pokazan je inače na toj lokaciji prilikom njezina službenog otvaranja 18. kolovoza.

PLIVANJE U NARUDŽBAMA

Rheinmetall bi prodajom Ukrajini riješio svoj najveći problem – nepovjerenje mogućih kupaca. Uobičajeno je da oružane snage matične zemlje proizvođača prve naruče novi proizvod, obave testiranja i potvrde njegovu uporabljivost. Potom počnu strane narudžbe. Međutim, ako se KF51 Panther dokaže u borbama u Ukrajini, Rheinmetall bi mogao *plivati* u narudžbama. Nepoznanica je puno. Pritom je top Rh-130 L/52 130 mm svakako najmanja nepoznanica, jer se Rheinmetall već dokazao s topom od 120 mm kao najboljim tenkovskim topom na svijetu. Pogon osigurava dizelski motor MB 873 Ka-501 još jedne njemačke tvrtke koja postavlja standarde na svojem području – MTU-a.

Dvije od tri odlike (paljbeni moći i pokretljivost) tako su zadovoljene. Ni masa nije posebno velika za suvremenii zapadni tenk – sasvim prihvatljivih 59 tona. Međutim, tako mala masa otvara pitanje razine oklopne zaštite. To prije jer Rheinmetall nije renomirano ime na tom području, a zasigurno nije dobio tehničku pomoći tvrtke Krauss-Maffei Wegmann koja proizvodi Leoparde.

Kako bi potencijalne kupce uvjero da KF51 Panther ima više nego dostatnu razinu zaštite, Rheinmetall ističe da se radi o potpuno novom integriranom konceptu zaštite koji uključuje aktivne, reaktivne i pasivne tehnologije. Aktivni dio sastoji se od sustava Rheinmetall's Top Attack Protection System (TAPS). Zanimljivo je da Rheinmetall u najnovijem promidžbenom materijalu koji se tiče Panthersa više ne spominje svoj aktivni sustav obrane StrikeShield Active Protection System (APS). Njemačka vojska odabrala je za modernizaciju Leoparda 2 izraelski aktivni sustav Trophy, što zasigurno nije dobra referencija za StrikeShield. Tako se sada spominje aktivni sustav obrane od potkalibarnih penetratora i protuoklopnih vođenih projektila, ali ne navodi se koji.

Doduše, spominje se aktivni sustav obrane od besposadnih letjelica Natter RCWS. Zapravo se radi o daljinski upravljanju paljbenoj stanici naoružano strojnicom od 7,62 mm.

CRTICE IZ HRVATSKE POVIJESTI

Gradnja obrambene utvrde oko koje se razvio današnji Karlovac započela je 13. srpnja 1579., a prvi su rezultati bili vidljivi već te jeseni

KARLOVAC UTEMELJENJE

Ovaj grad na četiri rijeke jedan je od rijetkih koji se može pohvaliti da zna točan datum utemuljenja. Zbog sve većeg prodora Osmanlija, koji su postali egzistencijalna prijetnja Habsburškoj Monarhiji, krajem 1578. njemačko i austrijsko plemstvo odlučilo je podignuti u Hrvatskoj suvremenu obrambenu utvrdu.

Austrijski nadvojvoda Karlo II. Štajerski (1540. – 1590.) bio je zadužen za obranu jugoistočnih dijelova Habsburške Mo-

narhije od osmanlijskih upada. Odlučio je stoga da Graz postane organizacijski centar vojske i Vojne krajine. Nadvojvodina je odluka obuhvaćala i izgradnju velikog broja pograničnih utvrda. Jedna je od najvažnijih zaciјelo Karlstadt ili Karlovac, nazvana po svojem utemuljitelju. Podignuta je na sutoku Kupe i Korane, podno grada Dubovca.

Njezina izgradnja započela je 13. srpnja 1579. pod nadzorom građevnog povjeren-

TEKST

Josip Buljan

FOTO

Grad Karlovac / www.karlovac.hr

stva i Martina Gambona (? – 1591.), graditelja podrijetlom iz sjeverne Italije. U početnoj fazi gradnje sudjelovalo je više od tisuću radnika, a prvi rezultati bili su vidljivi već u jesen te godine. Osim što je utvrda počela dobivati obrise šesterokrake zvijezde, počeli su se podizati i prvi vojni objekti. Zanimljivo je da su u tom razdoblju izdane i prve dozvole za izgradnju privatnih kuća, a riječ je bila o plemićima Jurju Švaračkom i Bartolu Juričiću. Iz Ljubljane počinje pristizati prvo naoružanje, koje je činilo 89 teških pušaka, 200 malih i 100 velikih bedemskih pušaka. Nadvojvoda Karlo veliku je finansijsku pomoć za taj pothvat dobio od predstavnika klera, plemstva i slobodnih kraljevskih gradova, tj. svih staleža njemačkih i austrijskih zemalja.

ČETIRI I POL STOLJEĆA

Karlovac je izgrađen u skladu s idejom idealnoga grada talijanske renesanse, u kojemu se važna uloga daje urbanističkom potencijalu koji omogućuje pravokutni raster ulica, trgova i blokova. Grad je činio prvu veliku novogradnju u kojoj utvrđivanje i urbanizacija idu zajedno. Karlovačka tvrđava bila je omeđena sa šest peterostraničnih bastiona spojenih zemljanim bedemima koje s vanjske strane prati tvrđavska grada i koso položen zemljani nasip koji omogućava dobru obrambenu kontrolu ispred utvrde. Takav je sustav gradnje odgovarao tadašnjoj ratnoj strategiji u kojoj je dominiralo kratkometno topništvo. Karlovac je zbog svoje iznimne obrambene važnosti dobivao mnoge povlastice. Car Rudolf II. Habsburgovac (1552. – 1612.), izdao je u proljeće 1581. u Pragu ispravu posebnih povlastica. U skladu s tom ispravom, svi vojnici koji u gradu podignu kuću nasleđuju je s pravom vlasništva i pravom prvenstva u odnosu na druge građane. Svi imaju povlastice slobodnih građana, poštujući red i ograničenja vojnoga grada. Grad dobiva pravo na dva velika godišnja sajma, od kojih je prvi na Svetog Karla – 28. siječnja, a drugi na Sv. Margaretu – 13. srpnja, kao spomenan početka gradnje tvrđave. Dvije godine kasnije grad dobiva prvu vojnu bolnicu.

*Grad je činio
prvu veliku
novogradnju
u kojoj
utvrđivanje i
urbanizacija
idu zajedno*

Do kraja XVI. stoljeća zabilježeno je nekoliko požara, u kojima je izgorio velik broj kuća. Osmanlije su grad neuspješno pokušali napasti 1592., ali zaustavile su ih vojne posade. Gotovo cijelo XVII. stoljeće obilježeno je poplavama i požarima, a 1693. grad prestaje biti isključivo pod vojnom upravom i dobiva ograničenu samoupravu. Važno je naglasiti da su u tom stoljeću u grad došli franjevci, koji su preuzeeli župu i izgradili samostan. Tvrđava je u XVIII. stoljeću u potpunosti obnovljena, a grad se modernizira i dobiva barokne konture. Car Franjo Josip II. (1741. – 1790.) proglašio je 8. listopada 1781. godine Karlovac slobodnim kraljevskim gradom, dajući mu grb i pravo pečaćenja gradskih isprava crvenim pečatom. Grad je od 1809. do 1813. bio pod francuskom upravom. Devetnaesto je stoljeće u Karlovcu obilježeno prosperitetom, procватом trgovine i kulture. Najteže dane u XX. stoljeću grad je doživio u Domovinskom ratu, posebice tijekom jeseni i zime 1991. godine.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE POTENCIJALE

Na temelju članka 62. stavka 2. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 50/16, 30/18 i 125/19) i točke VIII. Odлуke o osnivanju Povjerenstva Ministarstva obrane za utvrđivanje prijedloga kandidata za imenovanje odnosno upućivanje na dužnosti vojnog izaslanika i druge vojno-diplomatske dužnosti te dužnosti u međunarodnim organizacijama i vojnim predstavništvima, KLASA: 023-03/16-03/1, URBROJ: 512-01-16-169 od 13. travnja 2016., objavljuje

INTERNI OGLAS

za popunu dužnosti u Vojnom predstavništvu RH pri NATO-u i EU-u

1. stožerni časnik za razvoj sposobnosti, Odjel za NATO, Vojno predstavništvo RH pri NATO-u i EU-u, Stalno predstavništvo RH pri Organizaciji Sjevernoatlantskog ugovora, Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti:

- ustrojbeni čin: brigadir
- znanje engleskog jezika: STANAG 3232 ili ALCPT 85 %
- četvrta razina slijedno rastuće časničke izobrazbe
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom posla.

Predviđeno vrijeme upućivanja na dužnost: kolovoz 2024., na razdoblje do četiri godine.

2. stožerni časnik za razvoj sposobnosti, Odjel za NATO, Vojno predstavništvo RH pri NATO-u i EU-u, Stalno predstavništvo RH pri Organizaciji Sjevernoatlantskog ugovora, Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti:

- ustrojbeni čin: pukovnik
- VSSp zrakoplovstva
- znanje engleskog jezika: STANAG 3232 ili ALCPT 85 %
- treća razina slijedno rastuće časničke izobrazbe
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom posla.

Predviđeno vrijeme upućivanja na dužnost: kolovoz 2024., na razdoblje do četiri godine.

3. stožerni časnik za operacije, Odjel za NATO, Vojno predstavništvo RH pri NATO-u i EU-u, Stalno predstavništvo RH pri Organizaciji Sjevernoatlantskog ugovora, Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti:

- ustrojbeni čin: pukovnik
- znanje engleskog jezika: STANAG 3232 ili ALCPT 85 %
- intergranska zapovjedno-stožerna izobrazba
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom posla.

Predviđeno vrijeme upućivanja na dužnost: srpanj 2024., na razdoblje do četiri godine.

4. stožerni časnik za operativno-logističke poslove, Odjel za NATO, Vojno predstavništvo RH pri NATO-u i EU-u, Stalno predstavništvo RH pri Organizaciji Sjevernoatlantskog ugovora, Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti:

- ustrojbeni čin: pukovnik
- znanje engleskog jezika: STANAG 3232 ili ALCPT 85 %
- treća razina slijedno rastuće časničke izobrazbe
- sigurnosni certifikat: NATO SECRET
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti propisani opisom posla.

Predviđeno vrijeme upućivanja na dužnost: kolovoz 2024., na razdoblje do četiri godine.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE POTENCIJALE

Kandidati osim propisanih uvjeta moraju ispunjavati uvjete iz članka 34. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta zainteresirani kandidati dostavljaju na adresu: Ministarstvo obrane Republike Hrvatske, Uprava za ljudske potencijale, Sektor za razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima, Stančićeva 6, 10 000 Zagreb.

Rok za podnošenje prijava je 14 dana od dana objave u Hrvatskom vojniku.

Ako se kandidati prijavljuju na više dužnosti, potrebno je za svaku od dužnosti dostaviti zasebnu prijavu.

Kandidati koji ispunjavaju formalne uvjete bit će pozvani na razgovor pred Povjerenstvom Ministarstva obrane za utvrđivanje prijedloga kandidata za imenovanje odnosno upućivanje na dužnosti vojnog izaslanika i druge vojno-diplomske dužnosti te dužnosti u međunarodnim organizacijama i vojnim predstavništвима, koji će se održati na hrvatskom i engleskom jeziku.

Napomena: zainteresirani kandidati moraju imati važeći rezultat testiranja znanja engleskog jezika (STANAG test vrijedi tri godine od testiranja, ALCPT test vrijedi godinu od testiranja), odnosno dokaz o tome dostaviti do zaključenja internog oglasa.

Na temelju članka 62. stavka 2. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 50/16, 30/18 i 125/19) i točke VIII. Odluke o osnivanju Povjerenstva Ministarstva obrane za utvrđivanje prijedloga kandidata za imenovanje odnosno upućivanje na dužnosti vojnog izaslanika i druge vojno-diplomske dužnosti te dužnosti u međunarodnim organizacijama i vojnim predstavništвима, KLASA: 023-03/16-03/1, URBROJ: 512-01-16-169 od 13. travnja 2016., objavljuje

INTERNI OGLAS za popunu dužnosti u MSAP TC-u

1. MSAP Budget/Finance Officer, OF-2/OF-3 ili civilni ekvivalent

Uvjeti:

- sigurnosno uvjerenje: NATO SECRET
- znanje engleskog jezika: SLP 2222 ili ALCPT 85 %
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja
- ostali uvjeti predviđeni opisom posla.

Predviđeno vrijeme upućivanja na dužnost: siječanj 2024., na razdoblje do četiri godine.

2. MSAP Administration/Crypto NCO, OR-7/ OR-6/OR/5

Uvjeti:

- rod: ratno zrakoplovstvo/pješaštvo
- sigurnosno uvjerenje: NATO SECRET
- znanje engleskog jezika: SLP 2222 ili ALCPT 85 %
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a
- ostali uvjeti predviđeni opisom posla.

Predviđeno vrijeme upućivanja na dužnost: siječanj 2024., na razdoblje do četiri godine.

3. logistički dočasnik – vozač (MSAP TC Logistic NCO/Driver), OR-5/OR-7

Uvjeti:

- sigurnosno uvjerenje: NATO CONFIDENTIAL
- znanje engleskog jezika: SLP 2222 ili ALCPT 85 %
- da za vrijeme službe u inozemstvu neće ispuniti

uvjete za prestanak službe po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja DVO-a

– ostali uvjeti predviđeni opisom posla.

Predviđeno vrijeme upućivanja na dužnost: prosinac 2023., na razdoblje do četiri godine.

Kandidati osim propisanih uvjeta moraju ispunjavati uvjete iz članka 34. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta zainteresirani kandidati dostavljaju na adresu: Ministarstvo obrane Republike Hrvatske, Uprava za ljudske potencijale, Sektor za razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima, Stančićeva 6, 10 000 Zagreb.

Ako se kandidati prijavljuju na više dužnosti, potrebno je za svaku od dužnosti dostaviti zasebnu prijavu.

Rok za podnošenje prijava je 14 dana od dana objave u Hrvatskom vojniku.

Kandidati koji ispunjavaju formalne uvjete bit će pozvani na razgovor pred Povjerenstvom Ministarstva obrane za utvrđivanje prijedloga kandidata za imenovanje odnosno upućivanje na dužnosti vojnog izaslanika i druge vojno-diplomske dužnosti te dužnosti u međunarodnim organizacijama i vojnim predstavništвима, koji će se održati na hrvatskom i engleskom jeziku.

Napomena: zainteresirani kandidati moraju imati važeći rezultat testiranja znanja engleskog jezika (STANAG test vrijedi tri godine od testiranja, ALCPT test vrijedi godinu od testiranja), odnosno dokaz o tome dostaviti do zaključenja internog oglasa.

TRENUTAK SJЕĆANJA

RAKETIRANJE BANSKIH DVORA

PRIPREMIO
Željko Stipanović

FOTO
Josip Kopi

Želeći obezglaviti i za obranu domovine demotivirati hrvatski narod, agresor je pokušao raketirajući samo središte Zagreba izvršiti atentat na tadašnje hrvatsko državno vodstvo, u prvom redu predsjednika dr. Franju Tuđmana. Ne samo da u tome nije uspio nego je dodatno rasplamsao odlučnost hrvatskih branitelja da obrane svoju domovinu

Prije 32 godine, u jeku Domovinskog rata, nakon tromjesečnog moratorija 8. listopada 1991. jednoglasno je donesena Odluka Sabora Republike Hrvatske o raskidu državno-pravne sveze s ostalim republikama i pokrajinama SFRJ. U kolektivnom sjećanju hrvatskog naroda ostaju događaji koji su prethodili povijesnoj sjednici Sabora, tijekom kojih je velikosrpski agresor potpomognut tzv. JNA u odmazdi napao samo srce Hrvatske.

Dana 7. listopada 1991. raketirana je povijesna jezgra Zagreba, Sabor i Banski dvori, u kojima se tad nalazilo državno vodstvo na čelu s prvim hrvatskim predsjednikom dr. Franjom Tuđmanom. Cilj napada bio je ubiti hrvatskog predsjednika i

slomiti političko vodstvo Hrvatske te borbeni moral Hrvata, no agresor u tome nije uspio.

Toga je dana oko 15 sati eksplozija odjeknula Banskim dvorima, smještenim u središtu glavnoga grada. Hrvatska vlada izvijestila je da su jugoslavenski borbeni avioni MiG-29 (najsvremeniji avioni što ih je imala JNA) napali zgradu ispalivši šest raketa. Pritom je jedna izravno pogodila Predsjednikovo krilo zgrade, dok su druge pale na susjedne zgrade te ih oštetile ili porušile. U napadu zrakoplova JNA nekoliko je ljudi ranjeno, a jedna je osoba, nažalost, poginula. U trenutku napada predsjednik Tuđman pregovarao je u Banskim dvorima s legalnim predsjednikom Predsjedništva SFRJ Stjepanom

Mesićem i predsjednikom Saveznog izvršnog vijeća Antom Markovićem, jugoslavenskim premijerom.

Dan prije raketiranja Hrvatska vojska primila je informacije s aerodroma Željava kod Bihaća o zračnoj zadaći visoke tajnosti koju je JNA pripremala za sljedeći dan, no one nisu smatrane ozbiljnima zbog nedostatka detalja. JNA i jugoslavenski službenici poricali su bilo kakvu odgovornost ili upletenost u incident, pa su čak tvrdili da je eksploziju izazvala sama hrvatska vlada.

Dan nakon raketiranja proglašena je neovisnost, donošenjem spomenute Odluke Sabora Republike Hrvatske o raskidu državno-pravne sveze s ostalim republikama i pokrajinama SFRJ.

Do 2019. godine 8. listopada slavio se kao državni praznik Dan neovisnosti, a od 2020. obilježava se kao spomen dan Hrvatskog sabora.

Od onoga što se tim činom željelo postići, danas je važnije ono što se potom zaista dogodilo i što danas 32 godine kasnije slavimo. Već su tijekom noći zastupnici prvog saziva Hrvatskog sabora izglasali, a jutro nakon napada, 8. listopada 1991., u podrumu zgrade INA-e u Šubićevoj ulici donijeli povijesnu odluku o neovisnosti Hrvatske i raskidu svih veza s bivšom državom.

Na inicijativu tadašnjeg predsjednika Udruge pravnika Vukovar 1991. i bivšeg logoraša Zorana Šanguta, u povodu 20. obljetnice napada postavljena je 2011. na zgradi Vlade Republike Hrvatske spomen-ploča kao podsjetnik na taj događaj

